

Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

ПУЛЬМОНОЛОГИЯ,

оның ішінде балалар пульмонологиясы мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 2009 ж. мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес «Пульмонология» мамандығы бойынша резидентура үшін әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қараша № 916 бұйрығымен бекітілген.

8 Список рекомендуемой литературы*

На русском языке

основная:

1. Пульмонология. Клинические рекомендации 2005-2006. Под редакцией А.Г. Чучалина. ГЭОТАР-Медиа, – Москва, 2005.
2. Практическая пульмонология. В.И. Алекса, А.И. Шатихин. Триада X, – Москва, 2005.
3. Болезни органов дыхания. Под редакцией Н.Р. Палеева, Медицина, – Москва, 2000.
4. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики бронхиальной астмы (пересмотр 2002 года). Атмосфера, – Москва, 2002.
5. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики хронической обструктивной болезни легких (пересмотр 2003 года). Атмосфера, – Москва, 2003.

дополнительная:

1. Хроническая обструктивная болезнь легких. Клинические рекомендации. 2-е издание. Российское респираторное общество. Атмосфера, – Москва, 2007.
2. Бронхиальная астма. Под редакцией А.Г. Чучалина. В 2-х томах. Агар, – Москва, 1997.
3. Внебольничная пневмония у взрослых. Клинические рекомендации. Российское респираторное общество. Под редакцией А.Г. Чучалина, А.И. Синопальникова. Атмосфера, – Москва, 2005.
4. Аряев Н.Л. (под ред.) - Детская пульмонология. – Киев, 2005.
5. Балаболкин И.И. - Бронхиальная астма у детей. – М., 2003.
6. Балаболкин И.И. Лечение аллергических заболеваний у детей. – М., 2008
7. Каганов С.Ю. (под ред.) - Антибактериальная терапия пневмонии у детей. Руководство по фармакотерапии. – М., 2002.
8. Таточенко В.А. (под ред.) - Практическая пульмонология детского возраста. – М., 2001.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарын бөлу	8
3. Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	9
4. Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны.	36
5. Оқу және оқыту әдістері	46
6. Білімді бағалау	47
7. Клиникалық база	47
8. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	48

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Тыныс алу ағзаларының аурулары науқастардың жалпы аурушандылығы, мүгедектілігі және өлім-жітімділігі құрылымында меншікті салмақты құрайды. ДДҚ мәліметтері бойынша соңғы жылдары өкпе ауруымен сырқаттанатын науқастар саны өсуде, соған байланысты арнайы мамандандырылған дәрігерлер тобынан пульмонологтарды бөліп алуды талап етеді.

Аурудың даму механизмін тереңдете түсіндіруде, емдеу мен диагностиканың жаңа әдістерін өңдеуде пульмонология қарқынды даму кезеңін бастан өткізуде. Дәрігерлік күнделікті қызметтің әлеуметтік-экономикалық жағдайы клиницист-дәрігерден жоғары және терең білімді талап етеді.

Бронх-өкпе патологиясы әртүрлі жас тобында кездеседі және басқа ағзалар мен жүйелердің ауруларымен жиі қосарланып жүреді. Сондықтан пульмонолог-дәрігердің тәрбиесіндегі негізгі міндет тыныс алу жолдарының ауруларын диагностикалауда және емдеуде қолданылатын заманға сай әдістермен танысып қана қоймай, кең медициналық ой-өрісті дамыту.

Кез келген кезеңде білікті медициналық жәрдем көрсетумен қамтамасыз ету үшін тыныс алу ағзаларын диагностикалауда және емдеуде біріңғай әдістерді стандарттау мен өңдеуде ғана емес пульмонолог-дәрігер тәрбиесінің оқу-білім беру бағдарламасында болып отыр.

Пәннің мақсаты: дәлелдемелі медицинаның тұрғысынан науқастарға білікті пульмонологиялық жәрдем көрсете алатын мамандар даярлау.

Пәннің міндеттері:

- негізгі медициналық емдеу-диагностикалық және профилактикалық әрекеттердің машықтарын бекіту, тыныс алу ағзаларының аурулары кезінде халыққа білікті медициналық жәрдем көрсету;
- сараптамалық, сауықтыру, профилактикалық, емдеу-диагностикалық және оналту шараларын жүргізу кезінде дәрігерлік этика мен деонтология талаптарын сақтауға үйрету;
- дәлелдемелі медицина принциптерінің негізінде кәсіби шешім қабылдауға үйрету;
- өзінің кәсіби қызметінің барысында өз білімі мен машығын жетілдіруге және үздіксіз кәсіби білім алуға қойылатын талаптарға машықтануға үйрету.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резидент:

- Қазақстан Республикасында денсаулық сақтау және жеке медициналық ұйымдардың қызметтерін регламенттейтін денсаулық сақтау және нормативті құқықтық актілер туралы заңнаманың негіздерін;
- нашақорларға, АИТВ-ны жұқтырған инъекциялы есірткіні пайдаланатын нашақорларға, ЖИТС-пен ауыратындарға, АИТВ-сы бар адамдарға, оның

Нутрициология в пульмонологии

1	Контроль за работой пищеблока.
2	Органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
3	Забор пробы для направления блюд на лабораторное исследование.
4	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности.
5	Анализ эффективности лечебного питания.
Итого: 18 часов	

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных в палатах, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков.

7 Клиническая база

Организации ПМСП (кабинет пульмонолога поликлиники), пульмонологические отделения больниц, отделения функциональной диагностики, клинические лаборатории, станции скорой неотложной помощи, противотуберкулезные диспансеры.

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
Фтизиатрия	
1	Курация больных.
2	Консультирование больных по вопросам амбулаторной химиотерапии.
3	Ведение медицинской документации.
4	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
5	Интерпретация результатов спирометрии.
6	Пункция плевральной полости.
7	Санитарно-просветительная работа по профилактике туберкулеза.
	Итого: 54 часа
Лучевая диагностика в пульмонологии	
1	Ведение медицинской документации.
2	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
3	Подготовка больных к диагностическим манипуляциям.
4	Интерпретация результатов визуальных исследований.
	Итого: 54 часа
Функциональная диагностика в пульмонологии	
1	Работа в кабинетах функциональной диагностики.
2	Подготовка больных к диагностическим манипуляциям.
3	Интерпретация результатов функциональных исследований.
	Итого: 36 часов
Клиническая лабораторная диагностика в пульмонологии	
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
2	Забор крови для исследований.
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.
	Итого: 18 часов
Клиническая фармакология в пульмонологии	
1	Составление лекарственных формуляров по нозологиям.
2	Составление П-списка.
3	Клинический аудит лекарственной деятельности.
4	Составление таблиц совместимости лекарственных средств.
	Итого: 18 часов

- ішінде бас бостандығынан айыру орындарындағыларға медициналық, әлеуметтік, құқықтық көмек көрсетуді ұйымдастыруды;
- пульмонологиялық науқастарды, оның ішінде балаларды диспансеризациядан өткізуді және оны ұйымдастырудың жалпы принциптерін;
 - тыныс алу ағзаларының анатомиясын және физиологиясын, оның әртүрлі жастағы балалардағы ерекшеліктерін;
 - өкпедегі тыныс алу мен газ алмасу физиологиясының негізін, тыныс алу жүйесінің иммунологиялық және иммунологиялық емес қорғаныш механизмін, өкпенің газ алмасудан басқа функциясын, оның ішінде балаларда;
 - тыныс алу жеткіліксіздігінің обструктивті, рестриктивті және аралас формаларының даму механизмін, оның ішінде балаларда;
 - ересектер мен әртүрлі жастағы балаларда бронх-өкпе жүйесі ауруларының этиологиясы, патогенезі, иммунологиясы, патоморфологиясы, жіктемесі, клиникасы, диагностикасы, саралау диагностикасы туралы қазіргі ұғымдарды;
 - өкпе ауруларының жасқа, этиологиялық факторларға, организмнің реактивтілігіне, қосарланған патологияларға және астарлас ауруларға байланысты ағымының ерекшеліктерін;
 - ересектер мен әртүрлі жастағы балаларда пульмонологиялық негізгі аурулардың диагностикасында қолданылатын зерттеудің міндетті клиникалық және функциональды әдістерін (зертханалық, рентгенологиялық, функциональды және басқа);
 - бронх-өкпе жүйесінің аурулары кезінде бактериологиялық, вирусологиялық диагностикасының және цитологиялық зерттеудің негіздерін;
 - пульмонологиялық патологиялармен сырқаттанған науқастарды, соның ішінде балаларды емдеу принциптерін;
 - ПСВ-мониторингі, бодиплетизмография, өмір сүру сапасын психологиялық тестілеу және оның деңгейін, комплайнс мәнін білуі тиіс.

Резидент:

- ересектер мен балаларда бронх-өкпе жүйесінің аурулары кезінде саралау диагностикасын өткізуді, диагноз қоюды және адекватты терапияны тағайындауды;
- пульмонологиядағы тексерудің зертханалық, функциональды және аспаптық әдістерінің нәтижелерін талдауды;
- пульмонологияда дәрілік заттарды рациональды қолдануды;
- дені сау адамдарды және науқастарды диспансеризациядан өткізуді;
- денсаулық сақтау бойынша заңнамада қарастырылған медициналық құжаттамаларды рәсімдеуді үйреніп алуы қажет.

Резидент:

- спирометрияны өткізуге және оның нәтижелерін талдауға;
- бронхолитикалық және бронхыны өршітетін заттармен спирографияны өткізуге және нәтижелерін түсіндіруге;
- пикфлоуметрияны өткізуге және оның нәтижелерін талдауға;

- қандағы газды және оксиметрияны анықтауға;
- плевра қуысын ультрадыбыспен зерттеуге;
- доплер-зерттеумен трансторакальды эхокардиоскопияны өткізуге және нәтижелерін талдауға;
- зерттеуге жұтқыншақ мен мұрынның сілемей қабығынан сүртінді алуға;
- бактериологиялық, бактериоскопиялық және цитологиялық зерттеу үшін қақырық, бронх шайындысын, плевра қуысының экссудатын алуға;
- трахеотомияны өткізуге;
- небулайзерлі терапияны жүргізуге;
- өкпені инвазиялық емес жолдармен вентиляциялауға;
- электроаспираторды қолдануға;
- плевра қуысына пункция жасауға;
- қан топтарын, резус-факторды, донор мен реципиент қаны сәйкестілігінің сынамасын анықтауға;
- өмірге қауіп төндіретін жағдайлар кезінде диагностикалауға және шұғыл жәрдем көрсетуге **машықтануы қажет.**

2 Пән сағаттарын бөлу

Бейіндеуші пәндер

Пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақ	
Ішкі аурулар / Балалар аурулары*	396* 216/180	36* 20/16	360* 88/74	198* 108/90
Стационардағы пульмонология	396	36	360	198
Амбулатория-емханалық пульмонология	396	36	360	198
Стационардағы балалар пульмонологиясы	396	36	360	198
Амбулатория-емханалық балалар пульмонологиясы	396	36	360	198
Сағаттардың жалпы саны	1980	180	1800	990

Ескертпе:

* - «Балалар аурулары» пәнін терапия мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі немесе жұмыс өтілі бар тәлімгерлер оқиды; «Ішкі аурулар» пәнін педиатрия мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі немесе жұмыс өтілі бар тәлімгерлер оқиды.

«Жалпы дәрігерлік» практика мамандығы бойынша алғашқы білім деңгейі немесе

		Применение продуктов питания в профилактических и лечебных целях. Макронутриенты. Микронутриенты. Классические и альтернативные теории питания. Научные концепции питания.
2	Общая нутрициология	Белки и белковый обмен. Роль белков в организме. Потребность организма в белках. Незаменимые аминокислоты. Заменимые аминокислоты. Состав и энергетическая ценность жиров. Особенности потребления жиров. Углеводы, классификация. Углеводы в пищевых продуктах и организме человека. Вода. Значение воды в питании. Водопотребление. Другие макронутриенты. Витамины витаминоподобные вещества, их классификация. Минеральные вещества и биоэлементы. Биоэлементы-органогены. Методы гигиенической оценки фактического питания. Правила составления рациона питания. Биологически активные добавки (БАДы) к пище. Отличие БАДов от пищевых продуктов и лекарств. Классификация и связь с фактическим питанием. Схема оценки состояния здоровья в связи с характером питания. Особенности составления суточного рациона питания в зависимости от возраста. Характеристика основных диет, требования к их построению. Избыточное питание. Ожирение. Проблема холестерина.
3	Особенности питания при заболеваниях легких	Принципы рационального питания при инфекционных заболеваниях (пневмония, абсцесс легкого). Особенности диеты при ХОБЛ.
4	Особенности питания при бронхиальной астме	Рациональная сбалансированная диета. Ограничение продуктов, способствующих высвобождению биологически активных веществ. Противопоказания при аспиринной астме. Разгрузочно-диетической терапия
		при atopической (аллергической) астме. Лечебное питание при сочетании бронхиальной астмы с ожирением, гипертонической болезнью, хроническими формами ишемической болезни сердца, псориазом, экземой, нейродермитом, заболеваниями желудочно-кишечного тракта.
Итого: 32 часа		

	выявления, профилактики и коррекции	(фармакодинамическое, токсическое, аллергическое, парамедикаментозное), особенности клинического проявления (по тяжести, распространенности и характеру поражения органов и систем). Зависимость побочного действия лекарственных средств от пути введения, дозы, длительности их применения. Зависимость проявлений побочных действий лекарственных средств от возраста. Особенности развития побочного действия в зависимости от характера заболевания, тяжести поражения функциональных систем, дозы и длительности применения ЛС. Принципы оказания помощи при развитии побочного действия лекарственных средств в зависимости от характера клинической картины и тяжести их проявлений.
2	Клиническая фармакология и тактика применения ЛС при заболеваниях органов дыхания	Клиническая фармакология лекарственных средств, применяемых для лечения острых бронхитов, пневмоний: нестероидные противовоспалительные средства; аэрозольные антибактериальные и противовоспалительные средства.
3	Принципы этиотропной терапии, монотерапия, сочетанное применение отдельных антибиотиков	Антимикробные, противовирусные лекарственные препараты. Пенициллины; цефалоспорины; аминогликозиды; тетрациклины; макролиды; полипептиды; антибиотики разных групп; сульфаниламиды; триметоприм; нитрофураны; оксихинолины; хинолоны; антимикробные препараты; противогрибковые препараты; противотуберкулезные препараты; противовирусные препараты. Особенности назначения в амбулаторной практике.
4	Фармакотерапия ХОБЛ	Клиническая фармакология и тактика применения ЛС при ХОБЛ. Принципы фармакотерапии хронического легочного сердца.
5	Современные принципы фармакотерапии бронхиальной астмы	Современная фармакотерапия астматического состояния у больного бронхиальной астмой в зависимости от формы и стадии. Стабилизаторы мембран тучных клеток.
Итого: 32 часа		
Нутрициология в пульмонологии		
1	Понятия и термины нутрициологии	Понятия и термины нутрициологии. Общие сведения о питании, пище, пищевых веществах, основных, эссенциальных и заменимых компонентах пищи. Нутриентная обеспеченность различных групп населения.

жұмыс өтілі бар тәлімгерлер екі мамандықты да қосып оқиды.

Бейіндеуші шектес пәндер

Пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Фтизиатрия	108	10	98	54
Пульмонологиядағы сәуелік диагностика	108	10	98	54
Пульмонологиядағы функциональды диагностика	72	6	66	36
Пульмонологиядағы клиникалық зертханалық диагностика	36	2	34	18
Пульмонологиядағы клиникалық фармакология	36	4	32	18
Пульмонологиядағы нутрициология	36	4	32	18
Сағаттардың жалпы саны	396	36	360	198

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Ішкі аурулар	
1	Кардиологияның өзекті мәселелері.
2	Ревматологияның өзекті мәселелері.
3	Гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.
4	Эндокринологияның өзекті мәселелері.
5	Нефрологияның өзекті мәселелері.
6	Гематологияның өзекті мәселелері.
7	Аллергология мен иммунологияның өзекті мәселелері.
Балалар аурулары	
1	ҚР балаларға емдеу-профилактикалық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру.
2	Перинатальдық бала мен сәби өлім-жітімділігі.

3	Педиатриядағы дәлелдемелі медицина.
4	Неонатологияның өзекті мәселелері.
5	Ерте жастағы балаларда кездесетін патологиялардың өзекті мәселелері.
6	Аға буын балаларда кездесетін патологиялардың өзекті мәселелері.
7	Педиатриядағы диагностиканың функциональды әдістері.
Ішкі аурулар мен балалар аурулары бойынша жиыны: 36 сағат	
Стационардағы пульмонология	
1	Тыныс алу жүйесінің морфологиясы мен физиологиясы.
2	Өкпе ауруларының патоморфологиясы мен патогенезі.
3	Тыныс алу ағзаларының ауруларын диагностикалаудың негізгі әдістері.
4	Өкпе инфильтратының саралау диагностикасы.
5	Өкпедегі дөңгелек көлеңкенің саралау диагностикасы.
6	Өкпедегі қуысты түзілістердің саралау диагностикасы.
7	Өкпе диссеминациясының саралау диагностикасы.
8	Бронхобструктивті синдромның саралау диагностикасы.
9	Өкпе гипертензиясының саралау диагностикасы.
10	Плевраға жиналған сұйықтықтың саралау диагностикасы.
11	Гипервентиляциялық синдромның саралау диагностикасы.
12	Бетталепсияның саралау диагностикасы.
Жиыны: 36 сағат	
Амбулатория-емханалық пульмонология	
1	Алғашқы медицина-санитариялық жәрдем көрсету деңгейінде мамандандырылған пульмонологиялық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру.
2	Өкпе ауруларының эпидемиологиясы.
3	Бронх-өкпе жүйесінің зақымдануы синдромы кезіндегі диагностикалық ізденістің алгоритмі.
4	Тыныс алу ағзаларының ауруларымен сырқаттанатын науқастарды емдеудің негізгі әдістері.
5	Пульмонологиядағы емдеудің медикаментозды емес әдістері.
6	Пульмонологиядағы оңалтудың және рецидивке қарсы емдеудің негізгі принциптері.
7	Тыныс алу ағзаларының ауруларымен сырқаттанатын науқастарды диспансеризациялау.
8	Пульмонологияда еңбекке қабілеттілікті сараптау.

		тромбоцитарного гемостаза. Общая структура алгоритма диагностики ДВС– синдрома.
5	Иммунологическая лаборатория	Иммунологическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Принципы лабораторной диагностики иммунодефицитных состояний, аллергических и аутоиммунных заболеваний. Специфическая диагностика. Оценка иммунологического статуса в динамике.
Итого: 66 часов		
Функциональная диагностика в пульмонологии		
1	Методы исследования, применяемые в пульмонологии	Бронхиальная обструкция, функциональная характеристика, обратимость обструктивных изменений. Функциональные пробы.
2	Методы определения вентиляционной функции легких	Спирометрия, спирография, спирометрия, бодиплетизмография. Основные показатели функции внешнего дыхания, их оценка. Основные типы вентиляционных нарушений. Определение характера дыхательной недостаточности. Формулировка заключения о дыхательной способности легких.
3	Методы определения диффузионной способности легких	Критерии диффузионных нарушений.
4	Нагрузочные пробы	Основные показатели. Интерпретация. Диагностическая ценность.
5	Бронхоскопия	Основные показатели. Интерпретация. Диагностическая ценность.
6	Торакоцентез и чрезкожная биопсия плевры	Основные показатели. Интерпретация. Диагностическая ценность.
7	Интервенционная пульмонология	Основные показатели. Интерпретация. Диагностическая ценность.
8	Катетеризация легочной артерии	Основные показатели. Интерпретация. Диагностическая ценность.
9	Медиастиноскопия и торакоскопия	Основные показатели. Интерпретация. Диагностическая ценность.
Итого: 34 часа		
Клиническая фармакология в пульмонологии		
1	Побочное действие ЛС, методы их	Механизмы возникновения и методы прогнозирования возможного развития побочных эффектов у больного

		больного к исследованию (обеспечение доаналитического этапа. Проблема стандартизации лабораторных исследований. Современные аспекты взаимодействия клиники и лаборатории. Современные лабораторные технологии (ИФА, проточная цитометрия, молекулярно–биологические методы и т.д.). Современные возможности бесприборной экспресс–диагностики в клинической практике. Применение компьютерной обработки данных в лабораторной медицине. Взаимодействие лабораторной диагностики с клинической медициной, роль научных изысканий.
2	Клиническая лаборатория	Клиническая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Общеклинические исследования различных биологических субстратов. Общеклинические лабораторные исследования: клинический анализ крови, включая лейкоцитарную формулу и СОЭ; все виды клинических анализов мочи; клинический анализ кала (копрология); исследование отделяемого мочеполовых органов на флору; исследование секрета предстательной железы; спермограмма.
3	Биохимическая лаборатория	Биохимическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. биохимические исследования: глюкоза, билирубин и фракции, липидный профиль, мочевины, креатинин, мочевины, ферменты, микроэлементы и т.д. гормональные исследования (тиреоидная панель, половые гормоны, гормоны поджелудочной железы и надпочечников); онкомаркеры.
4	Коагулологическая лаборатория	Коагулологическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Лабораторные методы оценки факторов внешнего и внутреннего пути свертывания (АЧТВ, ПТВ/МНО, микст–тесты, ядовитые тесты). Принципы лабораторной диагностики дефицита отдельных факторов свертывания (диагностика гемофилии). Основные лабораторные тесты для характеристики конечных этапов системы свертывания (тромбиновое время, фибриноген). Основные компоненты системы первичных антикоагулянтов. Лабораторный скрининг нарушений в системе протеина С, определение активности антитромбина 3. Фибринолитическая (плазминовая) система. Современные лабораторные методы изучения. Маркеры активации сосудисто–

9	Пульмонологиядағы шұғыл жағдайлар. Госпитальға дейінгі кезеңде шұғыл жәрдем көрсету.
	Жиыны: 36 сағат
Стационардағы балалар пульмонологиясы	
1	Қазақстан Республикасында балаларға пульмонологиялық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру.
2	Тыныс алу ағзаларының аномалиялары, даму ақаулары және генетикалық детерминацияланған аурулары.
3	Тыныс алу ағзаларының биологиялық патогенді қоздырғыштармен байланысты аурулары.
4	Балалардағы тыныс алу ағзаларының аллергиялық аурулары.
5	Балалардағы өкпе тінінің диффузды зақымдануы.
6	Балалардағы плевраның зақымдануы.
7	Балалардағы өкпе қанайналымының бұзылыстарымен байланысты патологиялық жағдайлар.
8	Балалардағы тыныс алу ағзаларының асқынулары.
9	Балалардағы бронх-өкпе патологиясы кезіндегі фармакотерапияның қазіргі принциптері.
	Жиыны: 36 сағат
Амбулатория-емханалық балалар пульмонологиясы	
1	Балалардағы тыныс алу ағзаларының анатомиясы мен физиологиясы. Тыныс алу кезеңдерінің жасқа байланысты ерекшеліктері.
2	ҚР балалар амбулатория-емханалық пульмонологиялық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру.
3	Балалар мен жасөспірімдердегі бронх-өкпе ауруларының клиникалық көрінісі мен ағымы.
4	Балаларды пульмонологиялық практикада қарап тексеру ерекшеліктері.
5	Бронх-өкпе патологиясы кезіндегі фармакотерапияның қазіргі принциптері.
6	Балалар пульмонологиясындағы медициналық оңалтудың негізі. Санаторий мен курортта емдеу.
7	Бронх-өкпе жүйесінің ауруларымен сырқаттанатын науқастарды диспансерлік бақылау.
8	Балалар пульмонологиясындағы медицина-әлеуметтік сараптау.
	Жиыны: 36 сағат

3.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Ішкі аурулар		
1	Жіті коронарлық синдром (ЖКС)	Диагностикасы, ЖКС саралау диагностикасы. Жүрек ишемиялық ауруының (ЖИА) клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Холтер бойынша амбулаториялық мониторингілеу. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
2	Артериялық гипертензия (АГ)	АГ диагностикасы мен саралау диагностикасы. Симптоматикалық АГ. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Холтер бойынша амбулаториялық мониторингілеу. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
3	Жүрек ақаулары	Жүрек ақауларының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
4	Инфекциялық эндокардит (ИЭ)	ИЭ диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
5	Миокардиттер. Кардиомиопатиялар	Миокардиттер мен кардиомиопатиялардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.

		Мероприятия по изоляции бактериовыделителей, по недопущению туберкулезных больных к работе в детских учреждениях, предприятиях питания, и в других учреждениях, условия работы в которых требуют постоянного контакта с населением. Санитарная пропаганда знаний по туберкулезу.
Итого: 98 часов		
Лучевая диагностика в пульмонологии		
1	Методы лучевой диагностики	Рентгенография грудной клетки, компьютерная томография, легочная ангиография, магнитно-резонансная томография. Выбор оптимального метода исследования при легочной патологии. Возможности диагностики.
2	Визуальная диагностика заболеваний легких	Визуальная диагностика острых и хронических неспецифических воспалительных заболеваний. Рентген-семиотика заболеваний легких нарушения бронхиальной проходимости, нарушения кровообращения в легких.
3	Визуальная диагностика туберкулеза легких	Рентгенологические признаки различных форм туберкулеза легких.
4	Визуальная диагностика опухолей	Рентгенологические признаки опухолей легких, средостения, лимфатических узлов грудной полости.
5	Визуальная диагностика заболеваний плевры и диафрагмы	Возможности визуализации поражения плевры и диафрагмы.
6	Особенности визуального обследования заболеваний бронхо-легочной системы у детей	Выбор оптимального метода исследования в детском возрасте.
Итого: 98 часов		
Клиническая лабораторная диагностика в пульмонологии		
1	Общие принципы лабораторной диагностики	Возможности современных лабораторных методов исследований с учетом чувствительности, специфичности, допустимой вариации методов. Изучение показаний и противопоказаний к лабораторным исследованиям. Составление плана лабораторного обследования больного. Клиническая интерпретация результатов лабораторного обследования. Анализ возможных причин ложных результатов, искажений, связанных, в том числе, с фармакотерапией и неправильной подготовкой

5	Рентгенологическая семиотика туберкулеза	Методы рентгенологического исследования, их информативность для диагностики туберкулеза. Нормограмма органов грудной клетки в различных проекциях при различных видах визуальной диагностики. Основные рентгенологические синдромы при туберкулезе. Синдром «очаговая тень». Синдром «ограниченное затемнение». Синдром «распространенное затемнение». Синдром «кольцевидная тень». Синдром «очаговая диссеминация». Синдром «поражение корня легкого».
6	Протоколы DOTS	Компоненты и ключевые приоритеты стратегии DOTS. Лечение в соответствии с протоколами.
7	Туберкулез легких в сочетании с другими заболеваниями.	Наиболее частые заболевания. Причинная связь заболеваний. Особенности лечебной тактики. Роль сопутствующей патологии в рецидиве туберкулеза. Туберкулез и ВИЧ-инфекция. Туберкулез как маркер СПИДа. Патогенез сочетанного процесса. Особенности туберкулеза у больных ВИЧ/СПИДом. Лечебная тактика. Прогноз, профилактика. Туберкулез и сахарный диабет. Патогенез сочетанного процесса. Лабораторная диагностика. Лечебная тактика. Прогноз, профилактика. Туберкулез и наркомания, туберкулез и алкоголизм. Социально-экономические аспекты сочетания. Особенности клинических проявлений и течения заболевания. Формы сотрудничества ВОП, фтизиатра и нарколога. Лечебная тактика. Прогноз, профилактика. Туберкулез, беременность и материнство. Беременность и роды, как фактор риска заболевания туберкулезом. Показания для прерывания беременности. Особенности течения туберкулеза во время беременности и в раннем послеродовом периоде. Лечебная тактика. Прогноз, профилактика.
8	Профилактика туберкулеза	Специфическая профилактика. Вакцина БЦЖ. Техника внутрикожной вакцинации и ревакцинации БЦЖ, сроки, методика отбора лиц, нуждающихся в ревакцинации, учет местных прививочных реакций. Осложнения вакцинации и их лечение. Организация вакцинации и ревакцинации. Химиопрофилактика, показания и методика. Организация химиопрофилактики, контингенты различных возрастных групп, нуждающихся в специфической химиопрофилактике. Химиопрофилактика туберкулеза у лиц с посттуберкулезными изменениями, у больных с неспецифическими заболеваниями. Санитарная профилактика туберкулеза.

6	Жүректің ревматизмдік ауруы (ЖРА)	ЖРА диагностикасы, саралау диагностикасы. ЖРА клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
7	Ревматоид артриті (РА)	РА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
8	Реактивтік артриттер	Реактивтік артриттің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
9	Дәнекер тінінің диффуздық аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
10	Остеоратроздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
11	Подагра	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.

12	Остеопороз. Остеопатиялар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
13	Гастроэзофагеалдық рефлюкс ауруы (ГЭРА)	ГЭРА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
14	Ойықжарасыз асқазан және ішек диспепсиялары	Диспепсиялар диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
15	Ойықжара ауруы (ОА)	ОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
16	Өтқалта мен өт шығару жолдарының аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
17	Ұйқыбездің аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
18	Гепатиттер мен цирроздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина

		за и установления фазы туберкулезного процесса. Значение биопсии для диагностики туберкулеза легких и других органов. Гистологическое и цитологическое исследование и их значение для дифференциального диагноза туберкулеза. Гистологическая верификация. Полимеразная цепная реакция. Пробная терапия.
2	Классификация туберкулеза	Принцип построения классификации туберкулеза. Рубрики классификации. Формулировка диагноза туберкулеза. Международная классификация болезней, травм, причин смерти, раздел «Туберкулез». Знание микробиологической гистологической верификации диагноза туберкулеза органов дыхания и других локализаций.
3	Туберкулез легких	Патогенез и патоморфология туберкулеза дыхательных путей и полости рта. Клиника, диагностика и лечение. Значение визуального и эндоскопического методов обследования. Дифференциальная диагностика туберкулеза полости рта и дыхательных путей. Патогенез, диагностика и принципы лечения легочного кровотечения и кровохарканья, спонтанного пневмоторакса. Дифференциальная диагностика осложнений туберкулеза. Неотложная помощь при легочных кровотечениях, спонтанном пневмотораксе, легочно-сердечной недостаточности. Терапевтические маски туберкулеза в клинике внутренних болезней в современных условиях.
4	Внелегочные формы туберкулеза	Эпидемиология внелегочных форм туберкулеза. Группы риска. Симптоматология и основные клинические признаки костного туберкулеза. Туберкулез мочеполовой системы. Классификация, клинические проявления, методы диагностики. Показания к оперативному вмешательству. Профилактика. Туберкулез глаз. Клинические проявления. Методы диагностики. Абдоминальный туберкулез. Туберкулез кожи. Туберкулез полости рта и челюстно-лицевой области. Патогенез, местные и общие проявления. Значение биопсии в диагностике периферического лимфаденита. Туберкулезный менингит. Классификация, клинические проявления. Диагностика, лечение, профилактика.

Нутрициология в пульмонологии	
1	Организация службы лечебного питания в Казахстане.
2	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания при заболеваниях внутренних органов.
Итого: 4 часов	

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Фтизиатрия		
1	Особенности обследования больного туберкулезом	Значение контакта. Условия труда и быта больного. Развитие организма. Перенесенные заболевания. Вредные привычки. Первые симптомы болезни. Жалобы больного туберкулезом легких и других органов. Особенности обследования больных туберкулезом легких, имеющих другие заболевания /диабет, рак легкого, болезни сердца, алкоголизм и др./. Методы рентгенологического обследования больных туберкулезом органов дыхания. Схема описания патологических теней на рентгенограмме легких. Клинические формы туберкулеза легких в рентгенологическом изображении. Чтение рентгенограмм, томограмм, флюорограмм, бронхограмм. Туберкулины: АТК, ППД-Л. Туберкулиновые пробы Пирке, Манту, Коха, показания для их применения. Реакция на туберкулиновые пробы, их учет и клиническая трактовка. Туберкулиновая проба Манту с 2ТЕ. Техника постановки. Применение пробы для раннего выявления туберкулеза, отбора лиц, подлежащих вакцинации и ревакцинации, и изучения инфицированности населения туберкулезом. Использование пробы Манту для выявления лиц с повышенным риском заболевания туберкулезом и нуждающихся в обследовании и наблюдении фтизиатра. Инфекционная и поствакцинальная чувствительность к туберкулину. Использование туберкулиновых проб для дифференциальной диагностики туберкулеза и других заболеваний. Методы бактериоскопического, бактериологического и биологического обнаружения микобактерий туберкулеза, значение их результатов для диагностики туберкуле-

		ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
19	Бейспецификалық ойықжаралы колит	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
20	Зәр жолдарының инфекциялары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
21	Нефриттер	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
22	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
23	Несептас ауруы	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
24	Қантты диабет	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.

25	Қалқаншабез аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
26	Гипоталамус-гипофизарлық жүйелердің бұзылуы. Бүйрекүстібездердің аурулары. Қалқаншасерікбез аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
27	Анемиялар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
28	Лейкоздар	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансерлеу. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
29	Геморрагиялық васкулиттер. Тромбоцитопениялар. Қанның тұқым қуалауға бейін аурулары	Диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көріністері. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Созылмалы ауруларды диспансеризациялау. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
30	ЖИТС-инфекция	ЖИТС-инфекциясының таралуы мен мәселелері. Эпидемиологиясы, клиникалық жіктемесі. ЖИТС-инфекциясы кезіндегі оппортунистикалық инфекциялар, клиникалық сипаттамасы. АИТВ-іліктескен ісіктер. ЖИТС-инфекциясының диагностикасы. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен жүргізілетін қазіргі терапиялық тәсілдер. Диспансерлік бақылау.

12	Работа с социально-неблагополучным контингентом на участке.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 198 часов	

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Фтизиатрия	
1	Алгоритм обследования при подозрении на туберкулез.
2	Рентгенологическая семиотика туберкулеза.
3	Протоколы DOTS. За и против.
4	Побочные действия и осложнения терапии туберкулеза.
Итого: 10 часов	
Лучевая диагностика в пульмонологии	
1	Значение визуальных методов исследования в амбулаторной практике.
2	Оптимальный выбор методов визуальной диагностики в условиях ПМСП. Особенности визуальной диагностики у детей.
Итого: 10 часов	
Функциональная диагностика в пульмонологии	
1	Общие принципы организации функциональной диагностики этапе, в условиях ПМСП и в пульмонологии.
Итого: 6 часов	
Клиническая лабораторная диагностика в пульмонологии	
1	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностике заболеваний внутренних органов у детей и взрослых.
Итого: 6 часов	
Клиническая фармакология в пульмонологии	
1	Актуальные проблемы клинической фармакологии с позиций доказательной медицины.
2	Основы рациональной фармакотерапии в амбулаторной практике.
3	Этические и социальные аспекты клинической фармакологии.
Итого: 4 часов	

Детская пульмонология в стационаре	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Интерпретация результатов спирометрии.
4	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.
5	Пункция брюшной полости.
6	Пункция плевральной полости.
7	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
8	Все виды инъекций.
9	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
10	Измерение артериального давления и определение пульса.
11	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
12	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
13	Дежурства в отделении.
14	Дежурства в приемном покое.
15	Работа в библиотеке, Интернете
16	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 198 часов	
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая детская	
1	Работа в кабинетах узких специалистов.
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Работа в дневном стационаре.
4	Организация стационара на дому.
5	Проведение пикфлоуметрии и интерпретация результатов.
6	Консультирование больных на амбулаторном приеме.
7	Обслуживание вызовов на дому.
8	Ведение медицинской документации.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
10	Работа в кабинетах физиотерапии, ЛФК, массажа.
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.

Балалар аурулары		
1	Неонатологияға кіріспе	Перинаталдық және неонаталдық күтімдерді жақсартуға бағытталған ұлттық стратегиялар. Перинатологиядағы ДДСҰ бағдарламалары. Нәрестелердің физиологиялық дамуы және жетілуі. Нәрестелердің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Нәрестелердің шекаралық жағдайы. Гестациялық жасы. Нәрестелердің алғашқы тазалығы. Палаталарда нәрестелерге күтім жасау. Нәрестелердің сауықтыру топтары. Нәрестелерді емізу түрлері. Ай-күні толған балаларды тамақтандыру есебінің формуласы. Негізгі қауіп-қатер тобындағы нәрестелерді жүргізу және бақылау жоспарлары. Шала туған нәрестелерге күтім жасау.
2	Нәресте асфиксиясы. Нәрестенің туылу кезінде жарақат алуы	Нәресте асфиксиясы. Тыныс алу жеткіліксізді дәрежесін бағалау. Нәрестенің туылу кезінде жарақат алуы. Жұмсақ тіндердің жарақаттануы. Босанудағы бассүйек-ми жарақаты. Жұлын мен иық өрімінің жарақаттан зақымдануы. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Нәрестелерге алғашқы реанимация жасау. Босану залында неонаталдық жәрдем көрсету. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
3	Құрысқақ синдромы	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
4	Гипоксия-ишемиялық энцефалопатия	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
5	Бронх-өкпе дисплазиясы	Диагностикалық критерийлері. Генетикалық бейімділігі, бронх-өкпе дисплазиясының салдары. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен емдеу, алдын-алу, оңалту.
6	Нәрестенің сарғаюы	Неонаталдық сарғаюлардың жіктемесі. Сарғаюлардың клиника-зертханалық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Қанды іріктеу принциптері.
7	Нәрестелердегі құрсақтық инфекциялар	Инфекциялық патологияның жалпы сипаттамасы. Құрсақта жұқтыру және оның даму факторлары. Құрсақта жұқтыру және оның формалары. Туа біткен

		токсоплазмоз. Құрсақтық микоплазмалық инфекция. Хламидиялық инфекция. Туа біткен листериоз (сепсистік гранулематоз). Туа біткен мерез. Туа біткен цитомегаловирустық инфекция. Туа біткен герпестік вирустық инфекция. Туа біткен қызылша. АИТВ-инфекциясы, ЖИТС. Нәрестелерге беретін антибиотиктер мөлшерінің ерекшеліктері.
8	Нәрестелердегі тері аурулары	Нәрестелердегі жүре пайда болған тері аурулары. Теріастылық адипонекроз. Себорея дерматиті. Лайнер-Муссу десквамативті эритродермиясы. Жаялықты дерматит. Туа біткен ихтиоз. Склеродерма. Склерема.
9	Ерте жастағы балаларда кездесетін патология. Имунды тапшылық аурулары	Жіктемесі. Клиникасы. Имунды тапшылық жағдайларын диагностикалаудағы иммунологиялық әдістердің рөлі. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Имунды жүйені түзету әдістері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен асқынуларды алдын-алу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу.
10	Заттек алмасуының тұқым қуалаған аурулары	Аминоацидопатия (фенилкетонурия және т.б.). Эпидемиологиясы. Липидтер алмасуының бұзылуы (Нимана-Пик, Гоше аурулары). Көмірсулар алмасуының бұзылуы (галактоземия, фруктоземия, гликогеноздар, мукополисахаридоздар). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Биохимиялық зерттеулер. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Емдәммен емдеу.
11	Ішектік сорылу бұзылысының синдромы	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативтік энтеропатия. Дисахаридазды жеткіліксіздік. Себебі. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Емдәммен емдеу. Диспансерлік бақылау.
12	Ерте жастағы балалардағы гипертермиялық және құрысқақ синдромдары	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу, оңалту. Алғашқы медициналық жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
13	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануы. Бейревматизмдік кардиттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі	Бейревматизмдік кардиттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Н.А. Белоконь жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Стероидтық және стероидтық емес қабынуға қарсы препараттарды қолдану көрсетімдері. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Кардиомиопатиялар (дилатациялық, гипертрофиялық, соның

3	Проведение и интерпретация результатов спирометрии.
4	Проведение и интерпретация результатов пикфлоуметрии.
5	Пункция плевральной полости.
6	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
7	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
8	Проведение небулайзерной терапии.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
10	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
11	Дежурства в отделении.
12	Дежурства в приемном покое.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 198 часов	
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая	
1	Работа в кабинетах узких специалистов.
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Работа в дневном стационаре.
4	Организация стационара на дому.
5	Проведение пикфлоуметрии и интерпретация результатов.
6	Консультирование больных на амбулаторном приеме.
7	Обслуживание вызовов на дому.
8	Ведение медицинской документации.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
10	Обучение пациентов в школах социально-значимых заболеваний - Бронхиальной астмы, ХОБЛ
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.
12	Работа с социально-неблагополучным контингентом на участке.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 198 часов	

8	Все виды инъекций.
9	Катетеризация мочевого пузыря.
10	Проведение очистительных и сифонных клизм.
11	Пальпация щитовидной железы.
12	Пальпация молочной железы.
13	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
14	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
15	Дежурства в отделении.
16	Дежурства в приемном покое.
17	Работа в библиотеке, Интернете
18	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Детские болезни	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Интерпретация ЭХОКГ.
4	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
5	Все виды инъекций.
6	Катетеризация мочевого пузыря
7	Проведение очистительных и сифонных клизм.
8	Расчет питания у детей.
9	Измерение артериального давления и определение пульса.
10	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
11	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
12	Дежурства в отделении.
13	Дежурства в приемном покое.
14	Работа в библиотеке, Интернете.
15	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 198 часов	
Пульмонология в стационаре	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.

		ішінде гипертрофиялық субаорталдық тарылулар, сирек кездесетін формалары). Клиникасы. Диагностикасы, эхокардиография көрсетімдері. Емдеу. Болжамы. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Кардиалдық және экстракардиалдық себептері. Бейімділіктің алғашқы және екінші реттегі механизмдері. Патогенезі. Жіктемесі. Сол- және оңқарыншалы типтерінің клиникалық көріністері. Асқынулары. Сатыларына байланысты емдеу. Диспансерлік бақылау.
14	Жүрек-кантамыр жүйесінің зақымдануы. Инфекциялық эндокардит (ИЭ). Перикард аурулары	Инфекциялық эндокардит. Этиологиясы. Ілкі және салдарлық эндокардиттер. Клиникасы. Диагностикасы. Флора өсуінің кездеспеу себептері. Саралау диагнозы. Емдеу. Глюкокортикоидтарды қолдану көрсетімдері. Перикардиттер. Жіктемесі. Клиникасы. Жүрек там-понадасының пайда болу жағдайлары. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Перикард қуысын пункциялау көрсетімдері. Болжамы. Перикардың қабынусыз зақымдануы: паразиттік зақымдануы, кисталар, ісіктер, бөгде денелер, жарақаттануы.
15	Жүрек-кантамыр жүйесінің зақымдануы. Вегетативтік дисфункция. Артериялық гипертония	Вегетативтік дисфункция. Себептері. Варианттары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Диагностикасы. Вегетативтік тонусты тексеру (кестелер, КИГ, КОП). Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлеу. Артериялық гипертония. Жіктемесі. Ілкі және салдарлық (нефрогендік, церебралдық, кантамырлық, эндокриндік ж.б.) гипертониялар. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Болжамы. Диспансерлік бақылау.
16	Жүрек-кантамыр жүйесінің зақымдануы. Жүрек ырғағының бұзылуы	Аритмияның пайда болу механизмдері. Себептері, әкелетін факторлар. Синусты түйіннің бұзылуынан болатын аритмия (тахи- және брадиаритмия). Импульс өтуінің бұзылуынан болатын аритмия (синоатриалдық және атриовентрикулярлық блокадалар). Вольф-Паркинсон-Уайт феномені. Қозымдылық бұзылыстарынан болатын аритмия (экстрасистолия, ұстамалы тахикардия, жыбырлық аритмия). Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. ЭКГ, холтерлік мониторинг мәліметтері. Асқынулары. Ағымы мен нәтижелері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен

		емдеу. Аритмияға қарсы препараттарды қолдану және электроимпульстық терапия көрсетімдері. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу.
17	Жасөспірімдердің ревматоидтық артриті (ЖРА)	ЖРА. Патогенезі. Жіктемесі. Имундық генетикасы. Клиникалық формалары. Көздің зақымдануы. Салдарлық амилоидоз. ЖРА диагностикалық критерийлері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқинулары, нәтижелері. Жасөспірімдердегі ауру ағымының ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен емдеу. Диспансерлік бақылау.
18	Дәнекер тіннің диффуздық аурулары. Жүйелік васкулиттер	ҚР ревматизм ауруларымен сырқаттанған балаларға медициналық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру. Жүйелі қызылжегі (ЖҚ). Этиопатогенезі. Клиникасы. ЖҚ диагностикалық критерийлері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу, пульс-терапияның және плазмаферездің көрсетімдері. Дерматомиозит. Жіктемесі. Клиникалық көріністері. Диагностикалық критерийлері. Зерттеудің өзіне тән зертханалық, электрофизиологиялық және морфологиялық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі склеродермия. Патогенезі. Ошақты және жүйелі склеродермияның клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Ағымы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі васкулиттер (түйінді периартериит, аортоартериит, Вегнер гранулематозы, сілемей-терілік синдром, геморрагиялық васкулит). Клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Емдеу. Болжамы.
19	Өкпенің туа біткен және тұқым қуатын аурулары	Муковисцидоз. Көп таралуы. Тұқым қуатын типтері. Клиникалық формалары. Диагностикасы (пилокарпиндік сынақ, ДНҚ-диагностикасы). Пренаталдық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Емдеу. Картагенер синдромы. Өкпе гемосидерозы. Гудпасчер синдромы. Альфа-1-антитрипсин тапшылығы. Тұқым қуатын типтері. Клиникалық және рентгенологиялық көріністері. Сыртқы тыныс алу функциясының бұзылу түрлері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Дәлелдемелі медицина ұстанымымен емдеу. Диспансерлік бақылау.
20	Өңеш аурулары	Жіктемесі. Функциясының бұзылуы (гипотониялық және гипертониялық дискинезиялар, кардия бөлімінің жеткіліксіздігі, асқазан-өңештік рефлюкс). Даму

5	Пневмонии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Особенности течения у детей. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Реабилитация. Динамическое наблюдение.
6	Бронхиальная астма	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Особенности течения у детей различных возрастных групп. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Реабилитация. Динамическое наблюдение.
7	Неотложные состояния в пульмонологии.	Особенности оказания помощи детям при неотложных состояниях в пульмонологической практике.
8	Инородные тела легких, трахеи и бронхов	Симптоматика, неотложная помощь. Осложнения: ателектаз, пневмония, абсцесс, бронхоэктазии, бронхостеноз. Травматические бронхиальные свищи. Диагностика. Лечение. Исходы.
9	Санаторно-курортное лечение детей с бронхолегочными заболеваниями	Принципы восстановительного лечения. Санатории и курорты Казахстана, особенности климатических зон. Показания и противопоказания для назначения санаторно-курортного лечения.
Итого: 360 часов		

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
Внутренние болезни	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Измерение артериального давления и определения пульса на нижних конечностях.
4	Снятие и расшифровка ЭКГ.
5	Интерпретация ЭХОКГ.
6	Пункция брюшной полости.
7	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.

	занные с нарушением легочного кровообращения	вое легкое» (респираторный дистресс-синдром). Причины. Патогенез развития. Клиника. Течение. Лечение. Исходы.
11	Механические повреждения органов дыхания и их последствия	Закрытые и открытые повреждения легких и бронхов. Ушиб легкого. Сдавление. Сотрясение легкого. Пневмоторакс, виды пневмоторакса. Гемоторакс. Последствия ранений и иных повреждений легких. Клиника. Течение. Лечение. Исходы.
12	Поражения плевры	Плевриты. Опухоли плевры. Гидроторакс, гемоторакс, хилоторакс, кальциноз, фиброторакс. Этиология, патогенез, клиника, лечение.
13	Осложнения заболеваний органов дыхания	Дыхательная недостаточность. Классификация. Патогенез. Неотложная терапия, принципы лечения. Легочные кровотечения. Ателектаз легких. Амилоидоз.
Итого: 360 часов		
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая детская		
1	Острые респираторные вирусные инфекции	Общая характеристика группы. Классификация респираторных вирусов (респираторно-синцитиальная инфекция, аденовирусная инфекция, грипп, парагрипп, риновирусная инфекция, реовирусная инфекция). Восприимчивость и выраженность иммунного ответа на заражение детей в возрастном аспекте. Значение вторичной микробной флоры в патогенезе возникновения осложнений при острых респираторных вирусных заболеваниях. Аллергизирующее влияние респираторных вирусов на организм.
2	Стенозирующий ларинготрахеит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Особенности ведения детей. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины.
3	Трахеит. Острый бронхит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Особенности ведения детей. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Реабилитация. Динамическое наблюдение.
4	Бронхиолит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Особенности у детей. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Реабилитация. Динамическое наблюдение.

		ақаулары (қысқа өңеш, кардия халазиясы, өңеш дивертикулі). Жүре пайда болған аурулар (халазия, ахалазия, эзофагиттер, пептиттік ойықжара, веналардың варикозды кеңеюі). Клиникасы. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Клиникасының жасқа байланысты ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын-алу.
21	Ішектің созылмалы бейспецификалық аурулары	Ішектің созылмалы бейспецификалық аурулары. Гельминтоздар. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.
22	Созылмалы гепатит және бауыр циррозы. Бауыр функциясының жеткіліксіздігі	Созылмалы гепатит және бауыр циррозының этиологиясы мен патогенезі. Зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері. Бауыр биопсиясының көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу. Бауыр функциясы жеткіліксіздігінің себептері мен патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Бауыр комасы кезінде көрсетілетін шұғыл жәрдем. Болжамы.
23	Бүйректің туа біткен және тұқым қуатын аурулары	Тұқым қуатын нефрит. Бүйректің және зәр шығару жолдарының даму ақаулары (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиникасы. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Зәр шығару жүйесінің даму ақауларының пренаталдық диагностикасы. Саралау диагнозы. Асқынулары. Консервативтік жолдармен емдеу. Хирургиялық ем көрсетімдері. Тұқым қуатын нефрит. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Полиуриялық синдромды тубулопатия (бүйректік глюкозурия, бүйректік қантсыз диабет, бүйректік тұзды диабет). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Емдәммен емдеу. Емдеу. Мешелтиптес синдромды тубулопатия (фосфат-диабет, де Тони-Дебре-Фанкони синдромы). Клиникасы. Диагностикасы. Рентгенологиялық мәліметтері. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Ағымы. Нефролитиазды тубулопатия (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Емдәммен емдеу.

24	Жүре пайда болған нефропатиялар	Рефлюкс-нефропатия. Нефроздық синдром. Жіктемесі. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диагностикасы. Зертханалық зерттеу. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Болжамы. Емдеу принциптері.
25	Қуық аурулары	Циститтер. Этиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын-алу. Диспансерлік бақылау.
26	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі. Анықтамасы. Себептері. Патогенезі. БЖЖ сатылары. Клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. БЖЖ сатыларына сәйкес емдеу. Бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі (БСЖ). БСЖ себептері мен сатылары. БСЖ клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Емдеу принциптері. Емдәммен емдеу (Джордано-Джованетти, Борт). Гемодиализ бен бүйрек трансплантациясын жүргізу көрсетімдері.
27	Теміртапшылықты анемия	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма және темір алмасуының көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Алдын-алу. Аплазиялық анемия (қанөндірім депрессиялары). Имундық аплазиялық анемиялар. Этиопатогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемограммалар, миелограммалар және трепанобиопсиялар көрсетімдері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Сүйек кемігін трансплантациялау көрсетімдері. Тұқым қуатын аплазиялық анемиялар (Фанкон, Блекфен-Даймонд анемиялары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.
28	Тұқым қуатын гемолиздік анемиялар	Тұқым қуатын гемолиздік анемиялар. Ферментопатиялар (глюкозалық-6-фосфатдегидрогеназалар апшылығы, пируваткиназалар). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Гемолиздік криз кезінде көрсетілетін шұғыл жәрдем. Гемоглинопатиялар (талассемия, орақ тәрізді жасушалы анемия және т.б.). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Гемограмма көрсеткіштері, эритроциттердің морфологиялық ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу.

2	Пороки развития органов дыхания	Простая гипоплазия. Кистозная гипоплазия. Аплазия. Агенезия. Врожденная лобулярная и лобарная эмфизема. Внутри- и внелегочная секвестрация. Пороки развития кровеносных и лимфатических сосудов. Синдром Картаганера. Синдром Мунье-Куна. Синдром Вильямса-Кемпбелла. Синдром Мак-Леода. Морфологическая основа. Диагностика. Показания к хирургической коррекции.
3	Муковисцидоз	Определение. Частота. Классификация. Основные формы заболевания. Патогенез. Нарушение функции эндокринных желез. Механизм нарушения бронхиальной проходимости. Клиника. Рентгендиагностика. Данные функциональных исследований. Течение. Дифференциальная диагностика. Осложнения. Принципы терапии.
4	Дефицит альфа-1-антитрипсина	Определение. Частота. Этиологические факторы. Патогенез. Патоморфология. Прогрессирующая эмфизема. Клиника. Рентгенсиомиотика. Данные лабораторных и функциональных исследований. Течение. Дифференциальная диагностика. Осложнения.
5	Иммунодефицитные состояния	Дисгаммаглобулинемия. Определение. Частота. Этиология. Патогенез. Патоморфология. Сочетание с пороками развития легких (гипоплазией). Клиника. Рентгенсиомиотика. Данные лабораторных исследований. Исследование гуморального иммунитета. Течение. Прогноз. Осложнения. Лечение.
6	Легочный альвеолярный микролигаз	Определение. Возрастно-половая структура. Этиология и патогенез. Представления о генетической природе заболевания. Значение экзогенных факторов. Клиника. Лабораторные данные. Рентгенологические проявления. Возможности биоптических методов. Принципы лечения.
7	Тяжелый острый респираторный синдром	Определение (SARS). Этиология. Патогенез. Патоморфология. Клиника. Диагностика. Лечение. Противоэпидемические мероприятия.
8	Инфекционные деструкции легких	Патогенетические механизмы острого легочного нагноения. Динамика заболевания и прогнозирование исходов. Дифференциальная диагностика. Принципы лечения.
9	Эозинофильный легочный инфильтрат	Определение. Этиология, Патогенез. Клиника. Рентгенсиомиотика. Данные лабораторных исследований. Течение. Прогноз. Осложнения. Лечение.
10	Патологические состояния, связанные с легочными сосудами	Эмболии легочных сосудов. Тромбоэмболия легочной артерии. Тромбоз легочных сосудов. Инфаркт легкого. «Шоко

10	Общие принципы лечения и динамического наблюдения пульмонологических больных	Основные факторы, определяющие лечебную тактику. Принципы терапии. Современные методы терапии заболеваний органов дыхания. Эндобронхиальные методы терапии (санационные методы, эндобронхиальное введение препаратов). Хирургические методы лечения. Показания. Противопоказания. Группы динамического наблюдения. Принципы диспансеризации.
11	Физиотерапия в пульмонологии	Использование аэрозольтерапии (дозированных аэрозольных ингаляторов и небулайзеров), ионофореза, индуктотермии, ультразвука и других методов физиотерапии. Массаж грудной клетки и лечебная физкультура при заболеваниях легких.
12	Климатотерапия и санаторно-курортное лечение	Санатории и курорты Казахстана. Особенности. Показания и противопоказания для назначения санаторно-курортного лечения.
13	Психотерапия и обучение больных средствам самоконтроля	Образовательные программы для больных с заболеваниями органов дыхания. Основные вопросы, которые должен знать пациент. Методика обучения.
14	Неотложные состояния в пульмонологии	Диагностика и неотложная помощь при следующих состояниях: - тяжелом обострении астмы (астматическом статусе); - анафилактическом шоке; - тромбоэмболии легочной артерии; - легочном кровотечении; - спонтанном пневмотораксе, гидротораксе и пиопневмотораксе; - острой дыхательной недостаточности и гипоксемической коме; - инфекционно-токсическом шоке; - респираторном дистресс-синдроме.
Итого: 360 часов		
Детская пульмонология в стационаре		
1	Варианты и аномалии развития органов дыхания	Определение. Распространенность. Классификация. Наиболее часто встречающиеся аномалии. Крупнокалиберные легочные артерии и вены. Доля непарной вены. Неправильное отхождение бронхов. Дополнительные междолевые щели. Необычное расположение крупных сосудов грудной клетки, правоположащая аорта. Диагностика и дифференциальная диагностика. Клиническое значение. Прогноз.

29	ДТҰ-синдромы	ДТҰ-синдромы. Микроангиопатиялық гемолиздік анемиялар. ДТҰ-синдромы. Себептері. Патогенезі. Клиникалық көріністері, коагулограмма көрсеткіштері, сатыларына байланысты емдеу. Ағымы. Болжамы. Алдын-алу. Гемолиз-уремиялық синдром (Гассер синдромы). Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемограмма мен коагулограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары мен нәтижелері. Шұғыл жәрдем көрсету принциптері. Қалпына келтіру кезеңінде емдеу. Тромбоздық тромбоцитопениялық пурпура (Мошковиц синдромы). Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма мен гемостазиограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу принциптері. Қарқынды терапия, БЖЖ емдеу. Гигантты гемангиома (Казабах-Меритти синдромы). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емі.
30	Тромбоцитопатиялар	Тұқым қуатын тромбоцитопатиялар (Гланцман, Бернар-Сулье аурулары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Виллебранд ауруы. Тұқым қуатын түрлері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемостазиограмма көрсеткіштері. Тромбоцитопатияның саралау диагнозы. Емдеу. Жүре пайда болған тромбоцитопатиялар. Себептері. Диагностика әдістері. Емдеу. Алдын-алу.
31	Қантты диабет. Қантсыз диабет	Қантты диабет. Қантсыз диабет. Жиілігі. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі (ДДСҰ, Мартынов бойынша). Ерте жастағы және жасөспірімдегі клиникалық ерекшеліктері. Диагностиканың зертханалық әдістері, глюкозаға өткізілетін толеранттылық тест. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Асқынулары. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР қантты диабетпен сырқаттанатын балаларға жәрдем беру шараларын ұйымдастыру. Қантсыз диабет. Диабеттік комалар. Себептері, диабеттік кома әртүрінің клиникалық ерекшеліктері мен биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Шұғыл жәрдем көрсету. Алдын-алу.
32	Қалқаншабез және қалқаншасерікбездер аурулары	Гипотиреоз. Ілкі және салдарлық, туа және жүре пайда болған гипотиреоздар туралы түсінік. Патогенезі. Нәрестелердегі, емшектегі және ерте жастағы балалардағы клиникалық ерекшеліктері. Диагностика.

		Диагностиканың зертханалық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР нәрестелерді гипотиреозға өткізілетін тексеру-скринингі. Диффузиялық уытты зоб. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Зерттеудің зертханалық әдістері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Хирургиялық ем көрсетімдері. Диспансерлік бақылау. Йодтапшылық аурулары туралы түсінік. Эндемиялық (йодтапшылықты) зоб. Клиникасы. Емдеу. Алдыналау. ҚР эндемиялық зоб жағдайлары. Аутоиммундық тиреоидит. Этиопатогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Гипопаратиреоздар. Гиперпаратиреоздар. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникасы. Фосфор-кальций алмасуының көрсеткіштері. Диагнозы. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
33	Жыныстық дамудың және жыныстық нақтыланудың бұзылуы	Жыныстың мезгілсіз дамуы. Анықтамасы. ЖМД нағыз және жалған формалары кезіндегі клиникалық көріністері және гормоналдық статустардың ерекшеліктері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Гипогонадизм. Анықтамасы. Ілкі және салдарлық гипогонадизмнің клиникалық көріністері мен гормондық статустары, себептері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Клайнфельтер синдромы. Шерешевский-Тернер синдромы. Клиникасы. Диагностикасы. Кариотип сипаттамасы. Орын басушы гормондық терапия. Гермафродитизм. Клиникасы. Зертханалық диагностика әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.
34	Балалардағы АИТВ/ЖИТС	Балалардағы ЖИТС. Балалардағы туа біткен ЖИТС. АИТВ-инфекция сатылары. Алғаш рет жұқтыру. ЖИТС-пен іліктескен аурулардың клиникалық көрінісі. Зертханалық диагностика. Этиотропты және вирусқа қарсы жүргізілетін терапия. Иммуномодуляциялаушы және иммунды жүйенің орнын басатын терапия. Профилактикасы.
Жиыны: 360 сағат		
Стационардағы пульмонология		
1	Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы (ӨСОА)	Өкпенің созылмалы обструктивті ауруының (ӨСОА) ұғымы. Өкпенің обструктивті ауруларын емдеу және диагностикалау бойынша негізгі бастама. Созылмалы бронхит, қауіп-көтер факторлары, патогенезі,

4	Пневмония	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Классификация. Влияние возраста и сопутствующих заболеваний на течение внебольничной пневмонии. Значение лабораторно-инструментальных методов для диагностики данных пневмоний. Особенности этиотропного лечения внебольничных пневмоний различной этиологии. Фармакотерапия. Немедикаментозная терапия (физиотерапия, лечебная гимнастика). Прогноз. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
5	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Реабилитационные мероприятия. Диспансеризация больных ХОБЛ. Методы санации бронхального дерева. Обучение хронических больных. Медико-социальная экспертиза. Методы раннего активного выявления хронических обструктивных болезней легких.
6	Бронхиальная астма	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Дыхательная гимнастика, массаж. Санаторно-курортное лечение. Профилактика. Прогноз. Трудоустройство. Диспансерное наблюдение. Реабилитация больных. Образовательные программы.
7	Хроническое легочное сердце	Определение. Классификация. Патогенез развития. Клиника, особенности течения. Клинические, рентгенологические и электрографические признаки легочной гипертензии и гипертрофии правого желудочка. Лечение. Профилактика. Прогноз. Экспертиза трудоспособности.
8	Патология дыхания во сне	Синдром ночного апноэ. Этиологические факторы. Диагностические возможности. Лечебные мероприятия. Прогноз.
9	Поражения органов дыхания, обусловленные различными факторами	Поражения органов дыхания, обусловленные ингаляцией ядовитых газов. Медикаментозное поражение легких. Токсический фиброз легких. Термические поражения органов дыхания. Радиационные поражения органов дыхания.

11	Гранулематозы	Гранулематоз из клеток Лангерганса (гистиоцитоз Х). Классификация. Патогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Исходы.
12	Альвеолиты	Фиброзирующие альвеолиты (идиопатический и токсический). Диссеминированные поражения легких, протекающие преимущественно по типу альвеолитов: идиопатический легочный гемосидероз, синдром Гудпасчера, гранулематоз Вегенера. Этиология. Патогенез. Клинико-рентгенологическая картина. Принципы лечения. Прогноз.
13	Редкие формы легочной диссеминации	Идиопатический гемосидероз легких. Легочный альвеолярный протеиноз. Лейомиоматоз. Первичный легочный амилоидоз.
14	Поражение легких при различных заболеваниях	Поражение легких при болезнях крови, системных заболеваниях соединительной ткани Поражение легких при нарушениях обмена веществ. Особенности клинической картины.
15	Опухоли легких	Рак и другие опухоли легких. Метастатическое поражение легких. Классификация рака легких по стадиям. Клиника. Опухоли средостения, плевры, диафрагмы. Карциноидный синдром. Современные методы диагностики. Дифференциальная диагностика. Хирургический и консервативные методы лечения.
Итого: 360 часов		
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая		
1	Острые респираторные заболевания	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
2	Острый бронхит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
3	Острые вирусные инфекции респираторного тракта	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения. Особенности ведения беременных, подростков и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.

		клиникасы, морфологиясы, емдеу, функциональды сипаттамасы. Эмфизема мен салдарлық бронхоэктаздардың патогенезі. Обструктивті өзгерістердің деңгейі. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруының жіктелімі. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруының қайта өршуі, ремиссия фазалары. Бронхиальды обструкция, функциональды сипаттамасы, обструкциялық өзгерістердің қайталануы. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруымен сырқаттанатын науқастарды қарап тексеру: клиникалық, рентгенологиялық, функциональды. Диагноз қою. Бронхосанациялық ем. Болжамы.
2	Өкпе эмфиземасы	Өкпенің ілкі және салдарлық эмфиземасы. Этиологиясы. Патогенезі. Патоморфологиясы. Эмфиземаның рентгенологиялық белгілері. Диагностикасы. Емі. Болжамы.
3	Бронхоэктаз ауруы	Жіктелімі. Бронхоэктазияның пайда болу теориясы. Патоморфологиясы. Аурудың клиникасы мен ағымы. Рентгендиагностикасы. Бронхоскопиясы. Зерттеудің зертханалық және функциональдық әдістері. Асқынулары. Емдеу принциптері. Препараттарды енгізу жолдары. Санацияның аспаптық әдістері. Хирургиялық ем көрсетімдері. Нәтижелері.
4	Трахеобронхиальды дискенезия	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Емдеу әдістері
5	Пневмониялар	Этиологиясы. Патогенезі. Организмнің иммунологиялық бұзылыстарының мәні және бронх-пульмональды қорғаныштың жергілікті жүйесі. Жіктелімі. Ауыртпалығы бойынша әртүрлі деңгейдегі пневмонияның клиника-рентгенологиялық сипаттамасы. Әртүрлі нозокомиальды пневмониялар этиологиясының, патогенезінің, клиникалық ағымының, диагностикасының, саралау диагностикасы мен емінің ерекшеліктері (палатадағы науқастардағы пневмониялар, реанимациялық бөлімшенің науқастарындағы аспирациялық пневмониялар, цитостатиктерді қолданатын, иммунды тапшылық аясындағы науқастардағы пневмониялар). Емдеу принциптері.
6	Өкпенің инфекциялық деструкциясы	Жіті және созылмалы абсцесстер. Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, емдеу. Осы ауруларды емдеуде және диагностикалауда пульмонологтың рөлі, өкпенің іріңді емес аурулары кезінде

		бронхиальды тармақшаларды санациялау әдістерінің мәні. Пульмонологтың өкпенің ірінді ауруларын емдеудегі мүмкіндігі және өкпеге жасалатын «шағын» хирургиялық әрекеттер мен резекцияларды уақытымен өткізуде торакальды хирургтың дер кезінде беретін консультациясының мәні. Ірінді-некроздық деструкциялардың рентгенологиялық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Хирургиялық жолдармен емдеу әдістері.
7	Бронх демікпесі	Этиологиясы, патогенезі туралы қазіргі көзқарастар, жіктемесі (АЖЖ-10; ДДК), клиникасы, диагностиканың спецификалық әдістері, зерттеудің функциональды әдістері. Саралау диагнозы және емдеу. Халықаралық консенсустың материалдары: Бронх демікпесімен сырқаттанатын науқастарды диагностикалау және емдеу стандарттары. Демікпені емдеу сатылары. Бронх демікпесі кезінде небулайзерлерді қолдану. Бронх демікпесімен сырқаттанатын науқастарды жүргізу кезінде жіберілетін қателіктер. Демікпенің ауыр түрде қайталануы (демікпе статусы).
8	Өкпенің микозды аурулары	Пневмомикоздар. Эпидемиологиясы. Пневмомикоздардың жеке түрлері. Убиквитарлы: кандидамикоз, аспергиллез, актиномикоз, пневмоцистусты пневмония, өкпе криптококкозы. Эндемиялық микоздар: гистоплазмоз, кокцидиозды микоз, паракокцидоз, бластомикоз және т.б. АИТВ-инфекция ортасындағы ағымы. Диагностикасы. Емдеу.
9	Пневмокониоздар	Силикоз, силикатоз, металлоконииоздар, карбоконииоздар, аралас және органикалық тозандардың әсері. Клиникасы. Рентгенсемиотикасы. Зертханалық зерттеудің мәліметтері. Гуморальды иммунитетті зерттеу. Ағымы. Болжамы. Асқынулары. Емдеу.
10	Тыныс алу ағзаларының саркоидозы	Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Нәтижелері.
11	Грануломатоздар	Лангерганс жасушасынан туындайтын грануломатоз (гистiocитоз Х). Жіктемесі. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Нәтижелері.

		различных видов нозокомиальной пневмонии (пневмонии в обычных палатах, пневмонии у больных в реанимационных отделениях, вентилятор-ассоциированных, аспирационных, у больных, принимающих цитостатики, на фоне иммунодефицита и т.д.). Принципы лечения.
6	Инфекционные деструкции легких	Острый и хронический абсцесс. Этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение. Роль пульмонолога в диагностике и лечении этих заболеваний, значение методов санации бронхиального дерева при нагноительных заболеваниях лёгких. Определение пределов возможностей пульмонолога в лечении нагноительных заболеваний лёгких и значение своевременной консультации торакального хирурга для своевременного проведения «малых» хирургических вмешательств и резекции легкого. Рентгенологическая диагностика гнойно-некротических деструкций. Дифференциальная диагностика. Методы хирургического лечения.
7	Бронхиальная астма	Этиология, современные взгляды на патогенез, классификация (МКБ-10; ВОЗ.), клиника, специфические методы диагностики, функциональные методы исследования. Дифференциальный диагноз и лечение. Материалы Международного консенсуса: Стандарты диагностики и лечения больных с бронхиальной астмой. Ступенчатый подход к лечению астмы. Применение небулайзеров при бронхиальной астме. Наиболее частые ошибки в ведении больных бронхиальной астмой. Тяжёлое обострение астмы (астматический статус).
8	Грибковые заболевания легких	Пневмомикозы. Эпидемиология. Отельные виды пневмомикозов. Убиквитарные: кандидамикоз, аспергиллез, актиномикоз, пневмоцистная пневмония, криптококкоз легких. Эндемические микозы: гистоплазмоз, кокцидиозный микоз, паракокцидоз, бластомикоз и др. Течение на фоне ВИЧ-инфекции. Диагностика. Лечение.
9	Пневмокониозы	Силикоз, силикатоз, металлоконииозы, карбоконииозы, воздействие смешанных и органических пылевых частиц. Клиника. Рентгенсемиотика. Данные лабораторных исследований. Исследование гуморального иммунитета. Течение. Прогноз. Осложнения. Лечение.
10	Саркоидоз органов дыхания	Этиология. Патогенез. Классификация. Клиника. Диагностика. Лечение. Исходы.

35	ВИЧ/СПИД у детей	Врожденный СПИД у детей. Приобретенный СПИД у детей. Стадии ВИЧ-инфекции. Первичное инфицирование. Клинический комплекс, ассоциированный со СПИДом. Лабораторная диагностика. Этиотропная и противовирусная терапия. Иммуномодулирующая и иммунозаместительная терапия. Профилактика.
Итого: 360 часов		
Пульмонология в стационаре		
1	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Понятие хронической обструктивной болезни легких (ХОБЛ). Глобальная инициатива по лечению и диагностике обструктивной болезни легких. Хронический бронхит, факторы риска, патогенез, клиника, морфология, лечение, функциональная характеристика. Патогенез эмфиземы и вторичных бронхоэктазов. Степень обструктивных изменений. Классификация хронической обструктивной болезни легких. Фаза обострения, фаза ремиссии при хронической обструктивной болезни легких. Бронхиальная обструкция, функциональная характеристика, обратимость обструктивных изменений. Обследование больных хронической обструктивной болезнью легких: клиническое, рентгенологическое, функциональное. Постановка диагноза. Бронхосанационное лечение. Прогноз.
2	Эмфизема легких	Первичная и вторичная эмфизема легких. Этиология. Патогенез. Патоморфология. Физикальные и рентгенологические признаки эмфиземы. Диагностика. Лечение. Прогноз.
3	Бронхоэктатическая болезнь	Классификация. Теории возникновения бронхоэктазий. Патоморфология. Клиника и течение заболевания. Рентген-диагностика. Бронхоскопия. Лабораторные и функциональные исследования. Осложнения. Принципы лечения. Пути введения препаратов. Инструментальные методы санации. Показания к хирургическому лечению. Исходы.
4	Трахеобронхиальная дискенезия	Этиология. Патогенез. Клиническая картина. Диагностика. Методы лечения.
5	Пневмонии	Этиология. Патогенез. Значение иммунологических нарушений организма и местной системы бронхо-пульмональной защиты. Классификация. Клинико-рентгенологические характеристики пневмонии различной степени тяжести. Особенности этиологии, патогенеза, клинического течения, диагностики, дифференциальной диагностики и лечения

12	Альвеолиттер	Фиброзданушы альвеолиттер (идиопатиялық және уытты). Альвеолиттер типі бойынша (өкпенің идиопатиялық гемосидерозы, Гудпасчер синдромы, Вегенер гранулематозы) ағымы басым болып келетін өкпенің жайылған зақымдануы. Этиологиясы. Патогенезі. Клиника-рентгенологиялық көрінісі. Емдеу принциптері. Болжамы.
13	Өкпе диссеминациясының сирек кездесетін түрлері	Өкпенің идиопатиялық гемосидерозы. Өкпенің альвеолярлы протеинозы. Лейомиоматоз. Өкпенің ілкі амилоидозы.
14	Әртүрлі аурулар кезінде өкпенің зақымдануы	Қан аурулары, дәнекер тіндердің жүйелі аурулары кезінде өкпенің зақымдануы. Заттек алмасуы кезінде өкпенің зақымдануы. Клиникалық көрінісінің ерекшеліктері.
15	Өкпе ісіктері	Өкпе обыры және оның басқа ісіктері. Өкпенің метастаздық зақымдануы. Өкпе обырының кезеңдеріне байланысты жіктемесі. Клиникасы. Көкірекорта, плевра, диафрагма ісіктері. Карциноидты синдром. Диагностиканың қазіргі әдістері. Саралау диагностикасы. Емдеудің хирургиялық және консервативті әдістері.
Жиыны: 360 сағат		
Амбулатория-емханалық пульмонология		
1	Жіті респираторлы аурулар	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Еңбекке жарамсыздықта сараптау.
2	Жіті бронхит	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Еңбекке жарамсыздықта сараптау.
3	Тыныс алу жолының жіті вирустық инфекциялары	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Жүкті әйелдерді, жасөспірімдерді және егде жастағы адамдарды қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Еңбекке жарамсыздықта сараптау. Науқастарды медицина-әлеуметтік сараптау.

4	Пневмониялар	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Жіктемесі. Ауруханадан тыс пневмониялардың ағымына жастың және қосарланған аурулардың тигізетін әсері. Осы пневмонияны диагностикалауда зертханалық-аспаптық әдістердің мәні. Өртүрлі этиологиялы ауруханадан тыс пневмонияларды этиотропты емдеудің ерекшеліктері. Фармакотерапия. Дәрі-дәрмексіз емдеу (физиотерапия, емдік жаттығу). Болжамы. Еңбекке жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медицина-әлеуметтік сараптау.
5	Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы (ӨСОА)	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Жіктемесі. Жүкті әйелдерді, жасөспірімдерді және егде жастағы адамдарды қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Оңалту шаралары. ӨСОА науқастарды диспансеризациялау. Бронхиальды тармақшаларды санациялау әдістері. Созылмалы науқастарды оқыту. Медицина-әлеуметтік сараптау. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруын ерте анықтау әдістері.
6	Бронх демікпесі	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, балалар мен ересектерді қарап тексеру тәсілі және динамикалық бақылау. Жіктемесі. Тыныс алу жаттығулары, массаж. Санаторий мен курортта емдеу. Профилактикасы. Болжамы. Еңбекпен қамтамасыз ету. Диспансерлік бақылау. Науқастарды оңалту. Білім бер бағдарламалары.
7	Созылмалы өкпе-жүрек	Анықтамасы. Жіктемесі. Даму патогенезі. Клиникасы, ағымының ерекшеліктері. Өкпе гипертензиясы мен оң қарынша гипертензиясының клиникалық, рентгенологиялық және электрографиялық белгілері. Емдеу. Профилактикасы. Болжамы. Еңбекке қабілеттілікті сараптау.
8	Ұйқы кезіндегі тыныс алу патологиясы	Түнгі апноэ синдромы. Этиологиялық факторлары. Диагностикалау мүмкіндігі. Қолданылатын емдік шаралар. Болжамы.
9	Өртүрлі факторлардың әсерінен тыныс алу ағзаларының зақымдануы.	Улы газдармен тыныс алу кезінде тыныс алу ағзаларының зақымдануы. Өкпенің дәрі-дәрмектерден зақымдануы. Өкпенің ұйытты фиброзы. Тыныс алу ағзаларының термиялық зақымдануы. Тыныс алу ағзаларының сәулеленуден зақымдануы.

		исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к оперативному лечению. Диспансерное наблюдение. Понятие о йододефицитных заболеваниях. Эндемический (йододефицитный) зоб. Клиника. Лечение. Профилактика. Состояние зобной эндемии в РК. Аутоиммунный тиреоидит. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Гипопаратиреозы. Гиперпаратиреозы. Этиология и патогенез. Клиника. Показатели фосфорно-кальциевого обмена. Диагноз. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
33	Патология роста. Ожирение	Оценка роста и пропорций тела. Влияние гормонов на рост и развитие ребенка (гормон роста, тиреоидные, половые гормоны). Нанизм. Наследственные факторы, хронические соматические заболевания в генезе задержки роста. Дифференциальный диагноз различных форм низкорослости. Гипофизарный нанизм. Методы диагностики (костный возраст, исследование секреции гормона роста, компьютерная и магнитно-резонансная томография). Заместительная гормональная терапия. Диспансерное наблюдение. Гигантизм. Дифференциальный диагноз различных форм высокорослости. Диагностика, клиника и лечение гипофизарного гигантизма. Ожирение. Этиология. Патогенез. Классификация. Клиника. Метаболические нарушения. Методы диагностики (краниография, глазное дно, показатели обмена веществ, гормональный профиль). Дифференциальный диагноз различных форм ожирения. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
34	Нарушения полового развития и половой дифференцировки	Преждевременное половое развитие. Определение. Особенности клинической картины и гормонального статуса при истинной и ложной формах ППР. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Гипогонадизм. Определение. Причины, клинические проявления и гормональный статус при первичном и вторичном гипогонадизме. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевского-Тернера. Клиника. Диагностика. Характеристика кариотипа. Заместительная гормональная терапия. Гермафродитизм. Клиника. Методы лабораторной диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.

29	ДВС-синдром	ДВС-синдром. Микроангиопатические гемолитические анемии. ДВС-синдром. Причины. Патогенез. Клинические проявления, показатели коагулограммы и лечение в зависимости от стадии. Течение. Прогноз. Профилактика. Гемолитико-уремический синдром (синдром Гассера). Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, коагулограммы. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Неотложная помощь. Лечение в восстановительном периоде. Тромботическая тромбоцитопеническая пурпура (синдром Мошковица). Причины. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Принципы лечения. Интенсивная терапия, лечение ОПН. Гигантская гемангиома (синдром Казабаха-Меритта). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Лечение.
30	Тромбоцитопатии	Наследственные тромбоцитопатии (болезнь Гланцмана, Бернара-Сулъе). Патогенез. Клиника. Диагностика. Болезнь Виллебранда. Тип наследования. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз тромбоцитопатий. Лечение. Приобретенные тромбоцитопатии. Причины. Методы диагностики. Лечение. Профилактика.
31	Сахарный диабет. Несахарный диабет	Сахарный диабет. Несахарный диабет. Частота. Этиология. Патогенез. Классификация (ВОЗ, Мартынова). Особенности клиники в раннем и подростковом возрасте. Лабораторные методы диагностики, тест толерантности к глюкозе. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Осложнения. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Организация помощи детям с сахарным диабетом в РК. Несахарный диабет. Диабетические комы. Причины, клинические особенности и биохимические показатели при различных видах диабетических ком. Дифференциальный диагноз. Неотложная помощь. Профилактика.
32	Заболевания щитовидной и паращитовидных желез	Гипотиреоз. Понятие о первичном и вторичном, врожденном и приобретенном гипотиреозе. Патогенез. Особенности клиники у новорожденных, грудных и детей раннего возраста. Диагноз. Лабораторные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Скрининг-обследование новорожденных на гипотиреоз в РК. Диффузный токсический зоб. Этиология. Патогенез. Клиника. Лабораторные методы

10	Пульмонологиялық науқастарды емдеу мен динамикалық бақылаудың жалпы принциптері	Емдік тәсілді анықтайтын негізгі факторлар. Терапия принциптері. Тыныс алу ағзаларының ауруларын емдеудің замануи әдістері. Терапияның эндохриальды әдістері (санациялық әдістері, препараттарды эндохриальды енгізу). Емдеудің хирургиялық жолдары. Көрсетімдері. Қарсы көрсетімдері. Динамикалық бақылау топтары. Диспансеризациялау принциптері.
11	Пульмонологиядағы физиотерапия	Аэрозольтерапияны (мөлшерлі аэрозольды ингаляторлар және небулайзерлер), ионофорезді, индуктотермияны, ультрадыбысты және физиотерапияның басқа да түрлерін қолдану. Өкпе аурулары кезінде кеудеге массаж жасау және емдік дене шынықтыру.
12	Климатотерапия және санаторий мен курортта емдеу	Қазақстанның санаторийлары мен курорттары. Ерекшеліктері. Санаторий мен курортта емдеудің көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.
13	Психотерапия және өз-өзіне күтім жасауды үйрету	Тыныс алу ағзаларының ауруларымен сырқаттанатын науқастарға арналған білім беру бағдарламасы. Науқас білетін негізгі мәселелер. Оқыту әдістемесі.
14	Пульмонологиядағы шұғыл жағдайлар	Келесі жағдайларды диагностикалау және оларға шұғыл жәрдем көрсету: - демікпенің ауыр түрде қайталануы (демікпе статусы); - анафилактикалық шок; - өкпе артериясының тромбоэмболиясы; - өкпеден қан кету; - спонтанды пневмоторакс, гидроторакс және пиопневмоторакс; - тыныс алудың жіті жеткіліксіздігі және гипоксемиялық кома; - инфекциялық-уытты шок; - респираторлы дистресс-синдром.
Жиыны: 360 сағат		
Стационардағы балалар пульмонологиясы		
1	Тыныс алу ағзалары дамуының варианттары мен аномалиялары	Анықтамасы. Таралуы. Жіктелуі. Ең жиі кездесетін аномалиялар. Ірі калибрлі өкпе артериялары мен веналары. Бронхылардың дұрыс бөлініп шықпауы. Өкпе бөліктерінің арасында қосымша саңылаулардың пайда болуы. Кеудеде ірі тамырлардың дұрыс орналаспауы, қолқаның оң жақта орналасуы. Диагностикасы мен саралау диагностикасы. Клиникалық мәні. Болжамы.

2	Тыныс алу ағзаларының даму ақаулары	Қарапайым гипоплазия. Кистозды гипоплазия. Аплазия. Агенезия. Туа біткен лобулярлы және лобарлы эмфиземалар. Өкпеішілік және өкпеден тыс секвестрация. Қан және лимфа тамырларының даму ақаулары. Картаганер синдромы. Мунье-Кун синдромы. Вильямс-Кемпбелл синдромы. Мак-Леод синдромы. Морфологиялық негізі. Диагностикасы. Хирургиялық жолдармен түзету көрсетімдері.
3	Муковисцидоз	Анықтамасы. Жиілігі. Жіктемесі. Аурудың негізгі формалары. Патогенезі. Эндокринді бездер функциясының бұзылуы. Бронх өткізгіштігінің бұзылу механизмі. Клиникасы. Рентгендиагностикасы. Функционалды зерттеудің мәліметтері. Ағымы. Саралау диагностикасы. Асқынулары. Емдеу принциптері.
4	Альфа-1-антитрипсин тапшылығы	Анықтамасы. Жиілігі. Этиологиялық факторлары. Патогенезі. Патоморфологиясы. Үдемелі эмфизема. Клиникасы. Рентгенсемиотикасы. Зертханалық және функционалды зерттеудің мәліметтері. Ағымы. Саралау диагностикасы. Асқынулары.
5	Иммунды тапшылық жағдайлар	Дисгаммаглобулинемия. Анықтамасы. Жиілігі. Этиологиясы. Патогенезі. Патоморфологиясы. Өкпе дамуының ақауларымен (гипоплазиямен) бірге жүруі. Клиникасы. Рентгендиагностикасы. Зертханалық зерттеудің мәліметтері. Гуморальды иммунитеттерді зерттеу. Ағымы. Саралау диагностикасы. Асқынулары. Емдеу.
6	Өкпенің альвеолярлы микролитиазы	Анықтамасы. Жас-жыныстық құрылымы. Этиологиясы мен патогенезі. Аурудың генетикалық табиғаты туралы түсінік беру. Экзогенді факторлардың мәні. Клиникасы. Зертханалық мәліметтер. Рентгенологиялық көрінісі. Биопсия алу мүмкіншіліктері. Емдеу принциптері.
7	Ауыр жіті респираторлы синдром	Анықтамасы (SARS). Этиологиясы. Патогенезі. Патоморфологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Эпидемияға қарсы жүргізілетін шаралар.
8	Өкпенің инфекциялық деструкциялары	Өкпенің жіті іріндеуінің патогенезі. Аурудың динамикасы және нәтижелерін болжау. Саралау диагностикасы. Емдеу принциптері.
9	Өкпенің эозинофильді инфильтраты	Анықтамасы. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Рентгенсемиотикасы. Зертханалық зерттеу мәліметтері. Ағымы. Болжамы. Асқынулары. Емдеу.

		Тони-Дебре-Фанкони. Клиника. Диагностика. Рентгенологические данные. Дифференциальный диагноз. Исходы. Течение. Тубулопатии с нефролитиазом (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиника. Диагностика. Лечение. Диетотерапия.
24	Приобретенные нефропатии	Рефлюкс-нефропатия. Нефротический синдром. Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Лабораторные исследования. Дифференциальный диагноз. Исходы. Прогноз. Принципы лечения.
25	Заболевания мочевого пузыря	Циститы. Этиология, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика. Диспансерное наблюдение.
26	Почечная недостаточность	Острая почечная недостаточность. Определение. Причины. Патогенез. Стадии ОПН. Клинические проявления и биохимические показатели различных стадий. Дифференциальный диагноз. Лечение ОПН в зависимости от стадии. Хроническая почечная недостаточность. Причины и стадии ХПН. Клинические проявления и биохимические показатели в различные стадии ХПН. Принципы лечения. Диетотерапия (Джордано-Джованетти, Борга). Показания к проведению гемодиализа и трансплантации почки.
27	Железодефицитная анемия	Этиология. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и обмена железа. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Профилактика. Апластические анемии (депрессии кроветворения). Иммунные апластические анемии. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, миелограммы и трепанобиопсии. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к трансплантации костного мозга. Наследственные апластические анемии (анемия Фанкони, Блекфена-Даймонда). Патогенез, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
28	Наследственные гемолитические анемии	Наследственные гемолитические анемии. Ферментопатии (дефицит глюкозо-6-фосфатдегидрогеназы, пируваткиназы). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Неотложная помощь при гемолитическом кризе. Гемоглобинопатии (талассемия, серповидноклеточная анемия и др.). Патогенез гемолиза. Клиника. Показатели гемограммы, морфологические особенности эритроцитов. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение.

		1-антитрипсина. Тип наследования. Клиническая и рентгенологическая картина. Тип нарушения функции внешнего дыхания. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
20	Болезни пищевода	Классификация. Функциональные нарушения (гипотоническая и гипертоническая дискинезии, недостаточность кардии, гастроэзофагальный рефлюкс). Аномалии развития (короткий пищевод, халазия кардии, дивертикулы пищевода). Приобретенные заболевания (халазия, ахалазия, эзофагиты, пептическая язва, варикозное расширение вен). Клиника. Диагностика. Методы исследования. Возрастные особенности клиники. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика.
21	Хронические неспецифические заболевания кишечника	Хронические неспецифические заболевания кишечника. Гельминтозы. Этиология. Патогенез. Клинические проявления. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
22	Хронический гепатит и цирроз печени. Печеночная недостаточность	Этиология и патогенез хронического гепатита и цирроза печени. Лабораторные и инструментальные методы исследования. Показания и противопоказания к биопсии печени. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Профилактика. Причины и патогенез печеночной недостаточности. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Неотложная помощь при печеночной коме. Прогноз.
23	Врожденные и наследственные заболевания почек	Наследственный нефрит. Аномалии развития почек и мочевыводящих путей (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиника. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Пренатальная диагностика пороков развития мочевыделительной системы. Дифференциальный диагноз. Осложнения. Консервативное лечение. Показания к хирургическому лечению. Наследственный нефрит. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Тубулопатии с синдромом полиурии (почечная глюкозурия, почечный несахарный диабет, почечный солевой диабет). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Исходы. Диетотерапия. Лечение. Тубулопатии с рахитоподобным синдромом (фосфат-диабет, синдром де

10	Өкпенің қанайналым бұзылыстарымен байланысты туындайтын патологиялық жағдайлары	Фиброзданушы альвеолиттер (идиопатиялық және уытты). Альвеолиттің ағымымен жүретін өкпе зақымдануы: өкпенің идиопатиялық гемосидерозы, Гудпасчер синдромы, Вегенер гранулематозы. Этиологиясы. Патогенезі. Клиника-рентгенологиялық көрінісі. Емдеу принциптері. Болжамы.
11	Тыныс алу ағзаларының механикалық зақымдануы және олардың салдары	Өкпе мен бронхылардың ашық және жабық зақымданулары. Өкпенің соғылуы. Басылуы. Өкпенің шайқалуы. Пневмоторакс, пневмоторакстың түрлері. Гемоторакс. Өкпе жарақаттарының және басқа да зақымдарының салдары. Клиникасы. Ағымы. Емдеу. Нәтижелері.
12	Плевраның зақымдануы	Плевриттер. Плевра ісіктері. Гидроторакс, гемоторакс, хилоторакс, кальциноз, фиброторакс. Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, емдеу.
13	Тыныс алу ағзалары ауруларының асқынулары	Тыныс алудың жеткіліксіздігі. Жіктемесі. Патогенезі. Шұғыл терапия, емдеу принциптері. Өкпеден қан кету. Өкпе ателектазы. Амилоидоз.
Жиыны: 360 сағат		
Амбулатория-емханалық балалар пульмонологиясы		
1	Респираторлы жіті вирустық инфекциялар	Топтың жалпы сипаттамасы. Респираторлық вирустардың жіктемесі (респираторлы-синцитиальды инфекция, аденовирусты инфекция, грипп, парагрипп, риновирусты инфекция, реовирусты инфекция). Жас аспектілері бойынша балалардың жұқтыруына иммунды жауаптың қабылдағыштығы және айқындылығы. Респираторлы жіті вирустық аурулар кезінде туындайтын асқынулардың патогенезінде салдарлық микрофлораның мәні. Респираторлық вирустардың организмге тигізетін аллергиялық әсері.
2	Тарылған ларинготрахеит	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Балаларды қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану.
3	Трахеит. Жіті бронхит	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Балаларды қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Оңалту. Динамикалық қадағалау.

4	Бронхиолит	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Балаларды қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Оңалту. Динамикалық қадағалау.
5	Пневмониялар	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Балаларды қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Оңалту. Динамикалық қадағалау.
6	Бронх демікпесі	Рациональды саралау диагностикасының алгоритмі, емдеу тәсілі және динамикалық бақылау. Балаларды қарап тексеру ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина ұстанымына негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Оңалту. Динамикалық қадағалау.
7	Пульмонологиядағы шұғыл жағдайлар	Пульмонологиялық практикадағы шұғыл жағдайлар кезінде балаларға жәрдем көрсету ерекшеліктері.
8	Өкпедегі, кеңірдектегі және бронхыдағы бөгде денелер	Симптоматикасы, шұғыл жәрдем көрсету. Асқынулары: ателектаз, пневмония, абсцесс, бронхоэктазиялар, бронхостеноз. Жарақаттық бронхиальды жыланкөздер. Диагностикасы. Емдеу. Нәтижелері.
9	Бронх-өкпе ауруларымен сырқаттанатын балаларды санаторий мен курортта емдеу	Қалпына келтіру емінің принциптері. Қазақстандағы санаторийлер мен курорттар, климаттық аймақтың ерекшеліктері. Санаторий мен курортта емдеуді тағайындау көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.
Жиыны: 360 сағат		

3.3 Резиденттердің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Ішкі аурулар	
1	Палаталардағы науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Аяқта артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.
4	ЭКГ түсіру және оның мағынасын ашу.
5	ЭХОКГ түсіндіру.
6	Құрсақ қуысына пункция жасау.
7	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.

		кринные и др.) гипертонии. Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Прогноз. Диспансерное наблюдение.
16	Поражение сердечно-сосудистой системы. Нарушения ритма сердца	Механизмы возникновения аритмий. Причины, разрешающие факторы. Аритмии с нарушением автоматизма синусового узла (тахикардия и брадикардия). Аритмии с нарушением проведения импульса (синоатриальная и атриовентрикулярная блокады). Феномен Вольфа-Паркинсона-Уайта. Аритмии с нарушением возбудимости (экстрасистолия, пароксизмальная тахикардия, мерцательная аритмия). Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Данные ЭКГ, холтеровского мониторирования. Осложнения. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Показания к назначению противоаритмических препаратов и электроимпульсной терапии. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
17	Ювенильный ревматоидный артрит (ЮРА)	ЮРА. Патогенез. Классификация. Иммуногенетика. Клинические формы. Поражения глаз. Вторичный амилоидоз. Диагностические критерии ЮРА. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Особенности течения у подростков. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
18	Диффузные болезни соединительной ткани. Системные васкулиты	Организация медицинской помощи детям с ревматическими болезнями в РК. Системная красная волчанка. Этиопатогенез. Клиника. Диагностические критерии СКВ. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение, показания к пульс-терапии и плазмаферезу. Дерматомиозит. Классификация. Клинические проявления. Диагностические критерии. Специфические лабораторные, электрофизиологические и морфологические методы исследования. Дифференциальный диагноз. Лечение. Прогноз. Системная склеродермия. Патогенез. Клиника очаговой и системной склеродермии. Диагностические критерии. Течение. Лечение. Прогноз. Системные васкулиты (узелковый периартериит, аортоартериит, гранулематоз Вегенера, слизистокожный синдром, геморрагический васкулит). Клиника. Диагностические критерии. Лечение. Прогноз.
19	Врожденные и наследственные заболевания легких	Муковисцидоз. Распространенность. Тип наследования. Клинические формы. Диагностика (пилокарпиновая проба, ДНК-диагностика). Пренатальная диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Синдром Картагенера. Гемосидероз легких, синдром Гудпасчера. Дефицит альфа-

		Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Диетотерапия.
11	Синдром нарушенного кишечного всасывания	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативная энтеропатия. Дисахаридазная недостаточность. Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение.
12	Гипертермический и судорожный синдромы у детей раннего возраста	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
13	Поражение сердечно-сосудистой системы. Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность	Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность. Классификация по Н.А.Белоконь. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Показания к назначению стероидных и нестероидных противовоспалительных препаратов. Течение и исходы. Лечение. Диспансерное наблюдение. Кардиомиопатии (дилатационная, гипертрофическая, в т.ч. гипертрофический субаортальный стеноз, редкие формы). Клиника. Диагностика, показатели эхокардиографии. Лечение. Прогноз. Сердечная недостаточность. Кардиальные и экстракардиальные причины. Первичные и вторичные механизмы адаптации. Патогенез. Классификация. Клинические проявления по лево- и правожелудочковому типу. Осложнения. Лечение в зависимости от стадии. Диспансерное наблюдение.
14	Поражение сердечно-сосудистой системы. Инфекционный эндокардит (ИЭ). Болезни перикарда	Инфекционный эндокардит. Этиология. Первичный и вторичный эндокардит. Клиника. Диагностика. Причины отсутствия роста флоры. Дифференциальный диагноз. Лечение. Показания к применению глюкокортикоидов. Перикардиты. Классификация. Клиника. Условия возникновения тампонады сердца. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к пункции полости перикарда. Прогноз. Невоспалительные поражения перикарда: паразитарные поражения, кисты, опухоли, инородные тела, ранения.
15	Поражение сердечно-сосудистой системы. Вегетативная дисфункция. Артериальная гипертония	Вегетативная дисфункция. Причины. Варианты. Возрастные особенности. Диагностика. Исследование вегетативного тонуса (таблицы, КИГ, КОП). Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансеризация. Артериальная гипертония. Классификация. Первичные и вторичные (нефрогенные, церебральные, сосудистые, эндо-

8	Инъекцияның барлық түрін жасау.
9	Қуықты катетерлеу.
10	Тазарту және сифон клизмаларын қою.
11	Қалқаншабезді пальпациялау.
12	Сүтбезді пальпациялау.
13	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларда баяндамалар, презентациялар дайындау.
14	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
15	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
16	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
17	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
18	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
Балалар аурулары	
1	Палатадағы науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	ЭХОКГ түсіндіру.
4	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.
5	Инъекцияның барлық түрін жасау.
6	Қуықты катетерлеу.
7	Тазарту және сифон клизмаларын жасау.
8	Балаларда тамақтандыруды есептеу.
9	Артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.
10	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларда баяндамалар, презентациялар дайындау.
11	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
12	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
13	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
14	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
15	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
Жиыны: 198 сағат	
Стационардағы пульмонология	
1	Палатадағы науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.

3	Спирометрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
4	Пикфлоуметрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
5	Плевра қуысын пункциялау.
6	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.
7	Тәуліктік және апталық рациондағы тамақтың калориялығын, биологиялық құндылықты, азықтарды және дайын тағамдардың сапасын органолептикалық анықтау.
8	Небулайзерлі терапия.
9	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларда баяндамалар, презентациялар дайындау.
10	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
11	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
12	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
13	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
14	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
Жиыны: 198 сағат	
Амбулатория-емханалық пульмонология	
1	Арнайы мамандардың кабинеттерінде жұмыс істеу.
2	Еңбекке уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау бойынша ДҚК кабинетінде жұмыс істеу.
3	Күндізгі стационарда жұмыс істеу.
4	Стационарды үйге ұйымдастыру.
5	Пикфлоуметрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
6	Амбулаториялық қабылдауда болған науқасқа консультация жүргізу.
7	Үйіне шақырған науқастарға қызмет көрсету.
8	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
9	Клиникалық конференцияларға баяндамалар мен презентациялар дайындау.
10	Әлеуметтік мәні бар аурулар (бронх демікпесі, ӨСОА) мектебінде науқастарды оқыту.
11	Саламатты өмір салтын қалыптастыру бойынша жұмыс істеу.
12	Учаскедегі әлеуметтік-нашар контингенттермен жұмыс істеу.
13	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
14	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
Жиыны: 198 сағат	

3	Судорожный синдром	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
4	Гипоксически-ишемическая энцефалопатия	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
5	Бронхо-легочная дисплазия	Диагностические критерии. Генетическая предрасположенность, последствия бронхо-легочной дисплазии. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
6	Желтухи новорожденных	Классификация неонатальных желтух. Клинико-лабораторная диагностика желтух. Дифференциальная диагностика. Принципы подбора крови для ОЗПК с известной групповой принадлежностью.
7	Внутриутробная инфекция у новорожденных	Общая характеристика инфекционной патологии. Внутриутробное инфицирование и факторы его развития. Внутриутробные инфекции и их формы. Врожденный токсоплазмоз. Внутриутробная микоплазменная инфекция. Хламидийная инфекция. Врожденный листериоз (септический гранулематоз). Врожденный сифилис. Врожденная цитомегаловирусная инфекция. Врожденная герпетическая вирусная инфекция. Врожденная краснуха. ВИЧ-инфекция, СПИД. Особенности дозирования антибиотиков у новорожденных.
8	Заболевания кожи у новорожденных	Приобретенные заболевания кожи у новорожденных. Подкожный адипонекроз. Себорейный дерматит. Десквамативная эритродермия Лайнера-Муссу. Пеленочный дерматит. Врожденный ихтиоз. Склеродерма. Склерема.
9	Патология детей раннего возраста. Иммунодефицитные заболевания	Классификация. Клиника. Роль иммунологических методов в диагностике иммунодефицитных состояний. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Методы иммунокоррекции. Профилактика осложнений с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных.
10	Наследственные болезни обмена веществ	Аминоацидопатии (фенилкетонурия и др.). Эпидемиология. Нарушения обмена липидов (болезнь Нимана-Пика, Гоше). Нарушения обмена углеводов (галактоземия, фруктоземия, гликогенозы, мукополисахаридозы). Патогенез. Клиника. Диагностика. Биохимические исследования.

28	Лейкозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
29	Геморрагические васкулиты. Тромбоцитопении. Наследственно-обусловленные заболевания крови	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
30	ВИЧ-инфекция	Распространение и проблемы ВИЧ-инфекции. Эпидемиология, клиническая классификация. Оппортунистические инфекции при ВИЧ-инфекции, клиническая характеристика. СПИД-ассоциированные опухоли. Диагностика ВИЧ-инфекции. Современная терапевтическая тактика с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
Детские болезни		
1	Введение в неонатологию	Национальная стратегия, направленная на улучшение перинатального и неонатального ухода. Программы ВОЗ в перинатологии. Физическое развитие и зрелость новорожденных. Анатомо-физиологические особенности новорожденных. Пограничные состояния новорожденных. Гестационный возраст. Первичный туалет новорожденных. Уход новорожденным в палатах новорожденных. Группы здоровья новорожденных. Виды вскармливания новорожденных. Формулы расчета питания у доношенных детей. План ведения и наблюдения новорожденных основных групп риска. Выхаживание недоношенных новорожденных.
2	Асфиксия новорожденного. Родовая травма	Асфиксия новорожденного. Оценка степени дыхательной недостаточности. Родовая травма. Повреждение мягких тканей. Родовая черепно-мозговая травма. Травматические повреждения спинного мозга и плечевого сплетения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Первичная реанимация новорожденных. Оказание неонатальной помощи в родзале. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.

Стационардағы балалар пульмонологиясы	
1	Палатадағы науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Спирометрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
4	Пикфлоуметрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
5	Құрсақ қуысын пункциялау.
6	Плевра қуысын пункциялау.
7	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиент қандарының сәйкестілік сынағын анықтау.
8	Инъекцияның барлық түрін орындау.
9	Тәуліктік және апталық рациондағы тамақтың калориялығын, биологиялық құндылықты, азықтарды және дайын тағамдардың сапасын органолептикалық анықтау.
10	Артериялық қысымды өлшеу және тамыр соғысын анықтау.
11	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларда баяндамалар, презентациялар дайындау.
12	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
13	Бөлімшелерде кезекшілік ету.
14	Қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету.
15	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу.
16	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру.
Жиыны: 198 сағат	
Амбулатория-емханалық балалар пульмонологиясы	
1	Арнайы мамандардың кабинеттерінде жұмыс істеу.
2	Еңбекке уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау бойынша ДКК кабинетінде жұмыс істеу.
3	Күндізгі стационарда жұмыс істеу.
4	Стационарды үйге ұйымдастыру.
5	Пикфлоуметрияны өткізу және оның нәтижелерін түсіндіру.
6	Амбулаториялық қабылдауда болған науқасқа консультация жүргізу.
7	Үйіне шақырған науқастарға қызмет көрсету.
8	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
9	Клиникалық конференцияларға баяндамалар мен презентациялар дайындау.
10	Физиотерапия, ЕДШ, массаж кабинеттерінде жұмыс істеу.

11	Саламатты өмір салтын қалыптастыру бойынша жұмыс істеу.
12	Учаскедегі әлеуметтік-нашар контингенттермен жұмыс істеу
13	Кітапханалар мен интернетте жұмыс істеу
14	Резидентура тыңдарманының портфолиосын қалыптастыру
Жиыны: 198 сағат	

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Фтизиатрия	
1	Туберкулезге күдіктенген кезде тексеру алгоритмі.
2	Туберкулездің рентгенологиялық семиотикасы.
3	DOTS хаттамалары. Иә және қарсы.
4	Туберкулезді емдеудің жанама әсерлері және асқынулары.
Жиыны: 10 сағат	
Пульмонологиядағы сәулелік диагностика	
1	Амбулаториялық практикадағы зерттеудің визуальды әдістерінің мәні.
2	МСАЖ визуальды диагностиканың қолайлы әдістерін талғау. Балалардағы визуальды диагностиканың ерекшеліктері.
Жиыны: 10 сағат	
Пульмонологиядағы функционалды диагностика	
1	Пульмонологияда госпитальға дейінгі кезеңде және МСАЖ жағдайында функционалды диагностиканы ұйымдастырудың жалпы принциптері.
Жиыны: 6 сағат	
Пульмонологиядағы клиникалық зертханалық диагностика.	
1	Балалар мен ересектерде ішкі ағзалардың ауруларын диагностикалауда зерттеудің клиника-зертханалық әдістерінің мәні.
Жиыны: 2 сағат	
Пульмонологиядағы клиникалық фармакология	
1	Дәлелдемелі медицина тұрғысынан қарағандағы клиникалық фармакологияның өзекті мәселелері.
2	Амбулаториялық практикадағы рационалды фармакотерапияның негізі.

21	Нефриты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
22	Почечная недостаточность	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
23	Мочекаменная болезнь	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
24	Сахарный диабет	Диагностика, клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности. Особенности ведения на фоне СД
25	Заболевания щитовидной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
26	Поражения гипоталамико-гипофизарной системы. Заболевания надпочечников. Болезни паращитовидных желез	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
27	Анемии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

14	Неязвенные желудочные и кишечные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика диспепсий. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
15	Язвенная болезнь (ЯБ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ЯБ. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
16	Болезни желчного пузыря и желчевыводящих путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
17	Болезни поджелудочной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
18	Гепатиты и циррозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
19	Неспецифический язвенный колит	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
20	Инфекции мочевых путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

3	Клиникалық фармакологияның этикалық және әлеуметтік аспектілері.
Жиыны: 4 сағат	
Пульмонологиядағы нутрициология	
1	Қазақстанда емдік тамақтандыру қызметін ұйымдастыру.
2	Ішкі ағзалардың аурулары кезінде емдік тамақтандыруды негіздеу.
Жиыны: 4 сағат	

Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Фтизиатрия		
1	Туберкулезбен сырқаттанатын наукастарды тексеру ерекшеліктері	Байланыстың мәні. Науқас еңбегі мен тұрмыстық жағдайы. Организмнің дамуы. Аурулардың тасымалдануы. Зиянды әдеттер. Аурудың алғашқы симптомдары. Өкпе және басқа ағзалардың туберкулезімен сырқаттанатын наукастардың шағымы. Өкпе туберкулезімен және басқа да аурулармен (диабет, өкпе обыры, жүрек ауруы, алкоголизм және басқа) сырқаттанатын наукастарды тексеру ерекшеліктері. Тыныс алу ағзаларының туберкулезімен сырқаттанатын наукастарды рентгенологиялық тексеру әдістері. Өкпе рентгенограммасындағы патологиялық көлеңкені сипаттау сызбанұсқасы. Өкпе туберкулезінің рентгенологиялық көріністегі клиникалық формасы. Рентгенограмманы, томограмманы, флюорограмманы, бронхограмманы оқу. Туберкулиндер: АТК, ППД-Л. Пиркенің, Мантудың, Кохтың туберкулинді сынамасы, оларды қолдану көрсетімдері. Туберкулинді сынамаға реакция, оларды есепке алу және клиникалық жағынан түсіндіру. 2ТБ Мантудың туберкулиндік сынамасы. Туберкулезді ерте анықтауда қолданылатын сынамалар, вакцинация мен ревакцинацияға жататын тұлғаларды іріктеу және туберкулезді жұқтырған халықты анықтау және зерттеу. Туберкулезбен ауруға қаупі жоғары және тексеруді қажет ететін, фтизиатрдың бақылауында болған тұлғаларды анықтауда Манту сынамасын қолдану. Туберкулинге инфекциялық және вакцинациядан кейінгі сезімталдылық.

		Туберкулезге және басқа да ауруларға саралау диагностикасын өткізу үшін қолданылатын туберкулиндік сынамалар. Туберкулездің микобактериясын бактериоскопиялық, бактериологиялық және биологиялық табу әдістері, туберкулезді диагностикалау үшін олардың нәтижелерінің мәні және туберкулездік процесстің фазаларын анықтау. Өкпе және басқа да ағзалар туберкулезін диагностикалау үшін биопсияның мәні. Гистологиялық және цитологиялық зерттеу және туберкулездің саралау диагнозындағы олардың мәні. Гистологиялық верификация. Полимеразды тізбекті реакция. Байқау терапиясы.
2	Туберкулездің жіктелімі	Туберкулез жіктелімі құрылымының принциптері. Жіктеменің тарауы. Туберкулез диагнозының тұжырымдамасы. Аурудың, жарақаттың халықаралық жіктелімі, өлім себептері, «Туберкулез» бөлімі. Тыныс алу ағзалары мен басқа жерде орналасқан туберкулез диагнозын микробиологиялық және гистологиялық тұрғыдан анықтау.
3	Өкпе туберкулезі	Тыныс алу жолдары мен ауыз қуысы туберкулезінің патогенезі мен патоморфологиясы. Клиникасы, диагностикасы және емдеу. Тексерудің визуальды және эндоскопиялық әдістерінің мәні. Ауыз қуысы мен тыныс алу жолдары туберкулезінің саралау диагностикасы. Өкпеден қан кетудің, қан құсудың және спонтанды пневмоторакстың патогенезі, диагностикасы мен емдеу принциптері. Туберкулез асқынуларының саралау диагностикасы. Өкпеден қан кеткен кезде, спонтанды пневмоторакс, өкпе-жүрек жеткіліксіздігі кезінде шұғыл жәрдем көрсету. Қазіргі жағдайдағы ішкі аурулар клиникасындағы туберкулездің терапиялық маңысы.
4	Туберкулездің өкпеден тыс формалары	Туберкулездің өкпеден тыс формалары эпидемиологиясы. Қауіп-қатер топтары. Сүйек туберкулезінің симптоматологиясы мен негізгі клиникалық белгілері. Несеп-жыныс жүйесінің туберкулезі. Жіктелімі, клиникалық көріністері, диагностикалау әдістері. Жасалынатын операциялық әрекеттердің көрсетімдері. Профилактикасы. Көз туберкулезі. Клиникалық көріністері. Диагностикалау әдістері. Абдоминальды

7	Ревматоидный артрит (РА).	Диагностика, дифференциальная диагностика РА. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
8	Реактивные артриты	Диагностика, дифференциальная диагностика реактивных артритов. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
9	Диффузные заболевания соединительной ткани	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
10	Остеопатозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
11	Подагра	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
12	Остеопороз. Остеопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
13	Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь (ГЭРБ)	Диагностика, клинические проявления ГЭРБ. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Внутренние болезни		
1	Острый коронарный синдром (ОКС)	Диагностика, дифференциальная диагностика ОКС. Клинические проявления ишемической болезни сердца (ИБС). Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
2	Артериальные гипертензии (АГ)	Диагностика, дифференциальная диагностика АГ. Симптоматические АГ. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
3	Пороки сердца	Диагностика, дифференциальная диагностика пороков сердца. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
4	Инфекционный эндокардит (ИЭ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ИЭ. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
5	Миокардиты. Кардиомиопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика миокардитов, кардиомиопатий. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
6	Ревматическая болезнь сердца (РБС)	Диагностика, дифференциальная диагностика РБС. Клинические проявления РБС. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

		туберкулез. Тері туберкулезі. Ауыз қуысы мен жақбет аймағының туберкулезі. Патогенезі, жергілікті және жалпы көріністері. Шеткі лимфаденитті диагностикалаудағы биопсияның мәні. Туберкулезді менингит. Жіктемесі, клиникалық көріністері. Диагностикасы, емдеу, профилактикасы.
5	Туберкулездің рентгенологиялық семиотикасы	Рентгенологиялық зерттеу әдістері, туберкулез диагностикасындағы олардың ақпараттылығы. Өртүрлі визуальды диагностика кезінде өртүрлі кескіндегі кеуде ағзаларының нормограммасы. Туберкулездегі негізгі рентгенологиялық синдромдар. «Ошақты көлеңке» синдромы. «Шектеулі көлеңке» синдромы. «Жайылған көлеңке» синдромы. «Дөңгелектенген көлеңке» синдромы. «Ошақты диссеминация» синдромы. «Өкпе түбірінің зақымдану» синдромы.
6	DOTS хаттамасы	DOTS стратегиясының компоненттері және түйінді басымдылығы. Хаттамаларға сәйкес емдеу.
7	Басқа аурулармен біріккен өкпе туберкулезі	Жиі кездесетін аурулар. Аурудың себептері. Емдеу тәсілінің ерекшеліктері. Қосарланған аурулардың туберкулездің қайта пайда болуындағы рөлі. Туберкулез және АИТВ-инфекция. ЖИТС маркері ретіндегі туберкулез. Қосарланған процесстердің патогенезі. АИТВ/ЖИТС науқастардағы туберкулездің ерекшеліктері. Емдеу тәсілі. Болжамы, профилактикасы. Туберкулез және қантты диабет. Қосарланған процесстердің патогенезі. Зертханалық диагностика. Емдеу тәсілі. Болжамы, профилактикасы. Туберкулез және наркомания, туберкулез және алкоголизм. Қосарланудың әлеуметтік-экономикалық аспектілері. Аурудың клиникалық көріністерінің және ағымының ерекшеліктері. ЖПД, фтизиатр мен наркологтардың қызметтестік формалары. Емдеу тәсілі. Болжамы, профилактикасы. Туберкулез, жүктілік және ана. Жүктілік пен босану туберкулез ауруының қауіп-қатер факторы. Жүктілікті ұзу көрсетімдері. Жүктілік және босанудан кейінгі ерте кезеңде туберкулез ағымының ерекшеліктері. Емдеу тәсілі. Болжамы, профилактикасы.
8	Туберкулездің профилактики	Спецификалық профилактика. БЦЖ вакцинасы. БЦЖ теріішілік вакцинациясы мен ревакцинациясының техникасы, мерзімі, ревакцинацияны қажет ететін

		тұлғаларды іріктеу әдістемесі, екпе кезіндегі жергілікті реакцияны есепке алу. Вакцинацияның асқынулары және оларды емдеу. Вакцинация мен ревакцинацияны ұйымдастыру. Химиопрофилактика, көрсетімдері мен әдістемесі. Химиопрофилактиканы ұйымдастыру, спецификалық химиопрофилактиканы қажет ететін әртүрлі жас топтағы контингенттер. Туберкулезден кейінгі өзгерістері бар тұлғалардағы, бейспецификалық аурулармен сырқаттанатын науқастардағы туберкулез химиопрофилактикасы. Туберкулездің санитариялық профилактикасы. Бактерия таратушыны, туберкулездік науқастарды балалар мекемелеріндегі және халықпен тығыз қатынаста болатын басқа да мекемелердегі жұмысқа жібермеу үшін жүргізілетін оқшаулау шаралары. Туберкулез бойынша білімді санитариялық насихаттау.
Жиыны: 98 сағат		
Пульмонологиядағы сәулемдік диагностика		
1	Сәулемдік диагностиканың әдістері	Кеуденің рентгенографиясы, компьютерлі томографиясы, өкпе ангиографиясы, магнит-резонансты томография. Өкпе патологиясы кезінде зерттеудің қажетті әдістерін талғау. Диагностикалау мүмкіншілігі.
2	Өкпе ауруларының визуальды диагностикасы	Жіті және созылмалы бейспецификалық қабыну ауруларының визуальды диагностикасы. Өкпе ауруларының, бронх өткізгіштігі бұзылыстарының, өкпедегі қанайналым бұзылыстарының рентген-семиотикасы.
3	Өкпе туберкулезінің визуальды диагностикасы	Әртүрлі формадағы өкпе туберкулезінің рентгенологиялық белгілері.
4	Өкпе ісіктерінің визуальды диагностикасы	Өкпе, көкірекорта және кеуде қуысы лимфа түйіндері ісіктерінің рентгенологиялық белгілері.
5	Плевра мен диафрагма ауруларының визуальды диагностикасы	Плевра мен диафрагма зақымдарын визуализациялау мүмкіндігі.
6	Балалардағы бронх-өкпе жүйесі ауруларын визуальды тексеру ерекшеліктері	Балаларда зерттеудің тиімді әдістерін талғау.
Жиыны: 98 сағат		

9	Неотложные состояния в пульмонологии. Экстренная помощь на догоспитальном этапе.
Итого: 36 часов	
Детская пульмонология в стационаре	
1	Организация пульмонологической помощи детям в Республике Казахстан.
2	Аномалии, пороки развития и генетически детерминированные заболевания органов дыхания.
3	Заболевания органов дыхания, связанные с биологическими патогенными возбудителями.
4	Аллергические заболевания органов дыхания у детей.
5	Диффузные поражения легочной ткани у детей.
6	Поражения плевры у детей.
7	Патологические состояния, связанные с нарушением легочного кровообращения у детей.
8	Осложнения заболеваний органов дыхания у детей.
9	Современные принципы фармакотерапии при бронхолегочной патологии у детей.
Итого: 36 часов	
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая детская	
1	Анатомия и физиология органов дыхания у детей. Возрастные особенности этапов дыхания.
2	Организация детской амбулаторно-поликлинической пульмонологической службы в РК
3	Клиническая картина и течение бронхолегочных заболеваний у детей и подростков.
4	Особенности обследования детей в пульмонологической практике.
5	Современные принципы фармакотерапии при бронхолегочной патологии.
6	Основы медицинской реабилитации в детской пульмонологии. Санаторно-курортное лечение.
7	Диспансерное наблюдение детей с заболеваниями бронхолегочной системы.
8	Медико-социальная экспертиза в детской пульмонологии.
Итого: 36 часов	

Детские болезни	
1	Организация лечебно-профилактической помощи детям в РК.
2	Перинатальная детская и младенческая смертность.
3	Доказательная медицина в педиатрии.
4	Актуальные проблемы неонатологии.
5	Актуальные проблемы патологии детей раннего возраста.
6	Актуальные проблемы патологии детей старшего возраста.
7	Функциональные методы диагностики в педиатрии.
Итого по внутренним и детским болезням: 36 часов	
Пульмонология в стационаре	
1	Морфология и физиология дыхательной системы.
2	Патоморфология и патогенез заболеваний легких.
3	Основные методы диагностики заболеваний органов дыхания.
4	Дифференциальная диагностика при легочном инфильтрате.
5	Дифференциальная диагностика округлой тени в легком.
6	Дифференциальная диагностика при полостных образованиях в легком.
7	Дифференциальная диагностика легочной диссеминации.
8	Дифференциальная диагностика при бронхообструктивном синдроме.
9	Дифференциальная диагностика при легочной гипертензии.
10	Дифференциальная диагностика при выпоте в плевру.
11	Дифференциальная диагностика при гипервентиляционном синдроме.
12	Дифференциальная диагностика при бетталепсии.
Итого: 36 часов	
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая	
1	Организация специализированной пульмонологической помощи на уровне первичной медико-санитарной помощи.
2	Эпидемиология заболеваний легких.
3	Алгоритм диагностического поиска при синдромах поражения бронхо-легочной системы.
4	Основные методы лечения больных с заболеваниями органов дыхания.
5	Немедикаментозные методы лечения в пульмонологии.
6	Принципы реабилитации и противорецидивного лечения в пульмонологии.
7	Диспансеризация больных с заболеваниями органов дыхания.
8	Экспертиза трудоспособности в пульмонологии.

Пульмонологиядағы клиникалық зертханалық диагностика		
1	Зертханалық диагностиканың жалпы принциптері	Сезімталдылықты, спецификалықты, әдістердің қажетті вариациясын ескере отырып жүргізілетін зерттеудің қазіргі зертханалық әдістерінің мүмкіншіліктері. Зертханалық зерттеудің көрсетімдері мен қарсы көрсетімдерін зерттеу. Науқастарды зертханалық тексеру жоспарын құру. Зертханалық зерттеу нәтижелерін клиникалық түсіндіру. Фармакотерапиямен, науқастарды зерттеуге қате дайындаудан болатын жалған қателіктердің мүмкін болатын себептерін талдау (аналитикалық кезеңге дейін қамтамасыз ету). Зертханалық зерттеу стандартизациясының мәселелері. Клиника мен зертхана арасындағы өзара қатынастың қазіргі аспектілері. Замануи зертханалық технологиялар (ИФА, ағымды цитометрия, молекулалық-биологиялық әдістер және т.б.). Клиникалық практикадағы аспапсыз экспресс-диагностиканың қазіргі мүмкіншіліктері. Зертханалық медицинадағы мәліметтерді компьютермен өңдеу. Зертханалық диагностиканың клиникалық медицинамен өзара қатынасы, ғылыми ізденістердің рөлі.
2	Клиникалық зертхана	Клиникалық зертхана, жабдықтауға, штаттарға және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Әртүрлі биологиялық субстраттарды жалпы клиникалық зерттеу. Жалпы клиникалық зертханалық зерттеу: лейкоцитарлы формула мен ЭТЖ қоса есептегендегі қанның клиникалық анализі; зәрдің клиникалық анализінің барлық түрі; нәжістің клиникалық анализі (копрология); несеп-жыныс ағзаларының шығындыларын флораға тексеру; қуықасты без сөлін зерттеу; спермограмма.
3	Биохимиялық зертхана	Биохимиялық зертхана, жабдықтауға, штаттарға және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Биохимиялық зертхана: глюкоза, билирубин және оның фракциялары, липидті профиль, несепнәр, креатинин, зәр қышқылы, ферменттер, микроэлементтер және т.б., гормональдық зерттеу (тиреотидты панель, жыныс гормондары, ұйқы без және бүйрекүсті без гормондары); онкомаркерлер.

4	Коагулогиялық зертхана	Коагулогиялық зертхана, жабдықтауға, штаттарға және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Ұюдың ішкі және сыртқы жолдары факторларын зертханалық әдістермен бағалау (АЖТУ, ПТУ/ХҚҚ, микст-тесті). Ұюдың жеке факторларының тапшылығын зертханалық диагностикалау принциптері (гемофилия диагностикасы). Ұю жүйесінің (тромбиндік уақыт, фибриноген) соңғы сатыларын сипаттайтын негізгі зертханалық тестілер. Біріншілікті антикоагулянттар жүйесінің негізгі компоненттері. Протеин С жүйесіндегі бұзылыстардың зертханалық скринингі, антитромбин 3 белсенділігін анықтау. Фибринолитикалық (плазмидік) жүйе. Зерттеудің қазіргі зертханалық әдістері. Тамыр-тромбоцитарлы гемостаз активациясының маркерлері. ДТҰ-синдромын диагностикалау алгоритмінің жалпы құрылымы.
5	Иммунологиялық зертхана	Иммунологиялық зертхана, жабдықтауға, штаттарға және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Иммундық тапшылық жағдайын, аллергиялық және аутоиммунды ауруларды зертханалық диагностикалау принциптері. Спецификалық диагностика. Динамикадағы иммунологиялық статусты бағалау.
Жиыны: 66 сағат		
Пульмонологиядағы функциональды диагностика		
1	Пульмонологияда қолданылатын зерттеу әдістері	Бронхиальды обструкция, функциональды сипаттамасы, обструкциялық өзгерістердің қайталануы. Функциональды сынама-лар.
2	Өкпенің вентилициялық функциясын анықтау әдістері	Спирометрия, спирография, спировелоэргометрия, бодиплетизмография. Сыртқы тыныс алу функциясының негізгі көрсеткіштері, оларды бағалау. Вентилициялық бұзылыстардың негізгі түрлері. Тыныс алу жеткіліксіздігінің сипатын анықтау. Өкпенің тыныс алу қабілеттілігі бойынша нәтижелерін тұжырымдау.
3	Өкпенің диффузиялық қабілеттілігін анықтау әдістері	Диффузиялық бұзылыстардың критерийлері.
4	Жүктемелік сына-малар	Негізгі көрсеткіштері. Талдау. Диагностикалық құндылығы.
5	Бронхоскопия	Негізгі көрсеткіштері. Талдау. Диагностикалық құндылығы.

работы по специальности педиатрии.

Стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальности «Общая врачебная практика» изучают обе дисциплины.

Профилирующие смежные дисциплины

Дисциплина	Аудиторные часы			СРР
	Всего	Лекции	Практические занятия	
Фтизиатрия	108	10	98	54
Лучевая диагностика в пульмонологии	108	10	98	54
Функциональная диагностика в пульмонологии	72	6	66	36
Клиническая лабораторная диагностика в пульмонологии	36	2	34	18
Клиническая фармакология в пульмонологии	36	4	32	18
Нутрициология в пульмонологии	36	4	32	18
Общее кол-во часов	396	36	360	198

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Внутренние болезни	
1	Актуальные проблемы кардиологии.
2	Актуальные проблемы ревматологии.
3	Актуальные проблемы гастроэнтерологии
4	Актуальные проблемы эндокринологии.
5	Актуальные проблемы нефрологии.
6	Актуальные проблемы гематологии.
7	Актуальные проблемы аллергологии и иммунологии.

- проведения спирометрии с интерпретацией результатов;
- проведения спирографии с бронхолитическими и бронхопровокационными средствами с интерпретацией результатов;
- проведения пикфлоуметрии с интерпретацией результатов;
- определения газов крови и оксиметрии;
- ультразвукового исследования плевральных полостей;
- проведения трансторакальной эхокардиоскопии с доплер-исследованием и интерпретацией результатов;
- взятия мазка со слизистой оболочки глотки и носа для исследования;
- сбора мокроты, смывов бронхов, экссудата плевральной полости для бактериологического, бактериоскопического и цитологического исследования;
- проведения трахеотомии;
- проведения небулайзерной терапии;
- неинвазивной вентиляции легких;
- применения электроаспиратора;
- проведения пункции плевральной полости;
- определения группы крови, резус-фактора, пробы на совместимость крови донора и реципиента;
- диагностики и неотложной помощи при угрожающих жизни состояниях.\
-

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины

Дисциплина	Аудиторные часы			СРР
	Всего	Лекции	Практические занятия	
Внутренние болезни/ Детские болезни*	396* 216/180	36* 20/16	360* 88/74	198* 108/90
Пульмонология в стационаре	396	36	360	198
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая	396	36	360	198
Детская пульмонология в стационаре	396	36	360	198
Пульмонология амбулаторно-поликлиническая детская	396	36	360	198
Общее кол-во часов	1980	180	1800	990

Примечание:

* - предмет «Детские болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальности терапии; предмет «Внутренние болезни» изучают стажеры с предшествующим уровнем образования или стажем

6	Торакосцентез плевральной полости, биопсия алу	Негізгі көрсеткіштері. Талдау. Диагностикалық құндылығы.
7	Интервенциялық пульмонология	Негізгі көрсеткіштері. Талдау. Диагностикалық құндылығы.
8	Өкпе артериясын катетерлеу	Негізгі көрсеткіштері. Талдау. Диагностикалық құндылығы.
9	Медиастиноскопия және торакоскопия	Негізгі көрсеткіштері. Талдау. Диагностикалық құндылығы.
Жиыны: 34 сағат		
Пульмонологиядағы клиникалық фармакология		
1	ДЗ жанама әсерлері, оларды анықтау әдістері, профилактикасы және түзету	Науқастарда жанама әсерлердің пайда болу механизмі және мүмкін болатын дамуын болжау әдістері (фармакодинамикалық, уытты, аллергиялық, парамедикаментозды), клиникалық көрінісінің ерекшеліктері (ауыртпалығы бойынша, ағзалар мен жүйелердің зақымдануының таралуы мен сипаты). Дәрілік заттардың жанама әсерлерінің тәуелділігі егу жолдарына, мөлшеріне, қолдану ұзақтығына байланысты. Дәрілік заттардың жанама әсерлерінің тәуелділігі науқастың жасына байланысты. Аурудың сипатына, функционалды жүйелердің зақымдану ауыртпалығына, ДЗ мөлшерлеріне және оларды қолдану ұзақтығына байланысты жанама әсерлердің даму ерекшеліктері. Клиникалық көрінісінің сипатына және ауыртпалығына байланысты дәрілік заттардың жанама әсерлерінің дамуы кезінде жәрдем көрсету принципі.
2	Тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі ДС клиникалық фармакологиясы мен қолдану тәсілі	Жіті бронхитті, пневмонияны емдеу кезінде қолданылатын дәрілік заттардың клиникалық фармакологиясы: қабынуға қарсы стероидты емес заттар; бактерияға қарсы аэрозольді және қабынуға қарсы заттар.
3	Этиотропты терапияның принциптері, монотерапия, жеке антибиотиктерді бірге қолдану	Микробқа, вирусқа қарсы дәрілік препараттар. Пенициллиндер; Цефалоспорины; аминогликозидтер; тетрациклиндер; макролидтер; полипептидтер; әртүрлі топтағы антибиотиктер; сульфаниламидтер; триметоприм; нитрофурандар; оксихинолиндер; хинолондар; микробқа қарсы препараттар; микозға қарсы препараттар; туберкулезге қарсы препараттар; вирусқа қарсы

		препараттар. Амбулаториялық практикада тағайындау ерекшеліктері.
4	ӨСОА фармакотерапиясы	ӨСОА кезінде ДЗ клиникалық фармакологиясы және оларды қолдану тәсілі. Созылмалы өкпе-жүрек фармакотерапиясының принциптері.
5	Бронх демікпесі фармакотерапиясының қазіргі принциптері	Формасы мен кезеңіне байланысты бронх демікпесімен сырқаттанатын науқастардың демікпе жағдайының қазіргі фармакотерапиясы. Мес жасушалар мембранасының стабилизаторлары.
Жиыны: 32 сағат		
Пульмонологиядағы нутрициология		
1	Нутрициология ұғымы және терминдері	Нутрициология ұғымы және терминдері. Тамақтан-дыру, тағам, азықтар, тағамның негізгі, эссенциальдық және ауыстыруға болатын компоненттері туралы жалпы мәліметтер. Әртүрлі топтағы халықты нутриентті қамтамасыз ету. Азық-түлікті профилактика және емдеу мақсатында қолдану. Макронутриенттер. Микро-нутриенттер. Тамақтандырудың классикалық және альтернативті теориялары. Тамақтандырудың ғылыми концепциялары.
2	Жалпы нутрициология	Ақуыздар және ақуыздардың алмасуы. Ақуыздардың организмдегі атқаратын ролі. Ақуыздардың организмге қажеттілігі. Алмаспайтын амин қышқылдары. Алмасатын амин қышқылдары. Майлардың құрамы және энергиялық құндылығы. Майларды пайдалану ерекшеліктері. Көмірсулар, жіктелімі. Азық-түліктегі және адам организмдегі көмірсулар. Су. Тамақтанудағы судың мәні. Суды пайдалану. Басқа макронутриенттер. Дәрумендер, дәрументектес заттар, олардың жіктелімі. Минеральды заттар және биоэлементтер. Биоэлементтер-органогендер. Нақты тамақтандырудың гигиеналық жағынан бақылау әдістері. Тамақтану рационын құру ережелері. Тағамдағы биологиялық белсенді заттар (ББЗ). ББЗ азық-түліктен және дәрілерден айырмашылығы. Жіктелімі және нақты тамақтандырумен байланысы. Тамақтану сипатына байланысты денсаулық ахуалын бақылау сызбанұсқасы. Жасқа байланысты тамақтанудың тәуліктік рационын құру ерекшеліктері. Негізгі емдәмнің сипаттамасы, оның құрамына қойылатын талаптар. Артық тамақтану. Семіздік. Холестерин мәселесі.

- медицинских организаций в Республике Казахстан;
- принципы организации медицинской, социальной, правовой помощи, в том числе в местах лишения свободы, наркопотребителям, ВИЧ-инфицированным потребителям инъекционных наркотиков, больным СПИД, лицам, живущим с ВИЧ;
- общие принципы организации и проведения диспансеризации больных пульмонологического профиля, в том числе детей;
- анатомию и физиологию органов дыхательной системы, ее особенности у детей различного возраста;
- основы физиологии дыхания и газообмена в легких, механизмы иммунологической и неиммунологической защиты дыхательной системы, негемообменные функции легких, в том числе у детей;
- механизмы развития обструктивной, рестриктивной и смешанной форм дыхательной недостаточности, особенности у детей;
- современные представления об этиологии, патогенезе, иммунологии, патоморфологии, классификации, клинике, диагностике, дифференциальной диагностике заболеваний бронхолегочной системы у взрослых и детей различного возраста;
- особенности течения заболеваний легких в зависимости от возраста, этиологического фактора, реактивности организма, сопутствующих патологий и фоновых заболеваний;
- обязательные клинические и функциональные методы исследования (лабораторные, рентгенологические, функциональные и другие), используемые в диагностике основных заболеваний в пульмонологии у взрослых и детей различного возраста;
- основы бактериологической и вирусологической диагностики, цитологического исследования при заболеваниях бронхолегочной системы;
- принципы лечения больных с пульмонологической патологией, особенности у детей;
- значение ПСВ-мониторинга, бодиплетизмографии, психологического тестирования и уровня качества жизни, комплайнса;

уметь:

- провести дифференциальную диагностику, установить диагноз и назначить адекватную терапию при заболеваниях бронхолегочной системы у взрослых и детей;
- интерпретировать результаты лабораторных, функциональных и инструментальных методов обследования в пульмонологии;
- рационально применять лекарственные средства в пульмонологии;
- проводить диспансеризацию здоровых и больных;
- оформлять медицинскую документацию, предусмотренную законодательством по здравоохранению;

владеть навыками:

Введение

Заболевания системы органов дыхания составляют значительный удельный вес в структуре общей заболеваемости, инвалидизации и смертности больных. По данным ВОЗ последние годы наблюдается стойкая тенденция к увеличению числа больных, страдающих заболеваниями легких, что потребовало выделения из группы терапевтов узкоспециализированных врачей – пульмонологов.

Пульмонология переживает бурный период развития, когда выясняются все новые, более глубокие механизмы развития болезней, разрабатываются новые методы диагностики и лечения. Социально-экономические условия повседневной врачебной деятельности требуют все более высоких и глубоких знаний от врача-клинициста.

Бронхо-легочная патология встречается в различных возрастных группах и часто сопутствует заболеваниям других органов и систем. Поэтому важнейшей задачей в воспитании врача-пульмонолога является не только знакомство с современными подходами в диагностике и лечении заболеваний дыхательных путей, но и широкий медицинский кругозор.

Для обеспечения квалифицированной медицинской помощи на любом этапе необходима стандартизация и выработка единого подхода не только в диагностике и лечении заболеваний органов дыхания, но и в учебно-образовательной программе воспитания врача-пульмонолога.

Цель: подготовка специалиста, способного оказать специализированную пульмонологическую помощь больному в соответствии с современными принципами доказательной медицины.

Задачи:

- закрепить навыки основных медицинских лечебно-диагностических и профилактических вмешательств оказания квалифицированной медицинской помощи населению при заболеваниях дыхательной системы;
- научить соблюдать требования врачебной этики и деонтологии при проведении экспертных, оздоровительных, профилактических, лечебно-диагностических и реабилитационных мероприятий;
- научить принимать профессиональные решения на основе принципов доказательной медицины;
- привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков на протяжении всей профессиональной деятельности.

Конечные результаты обучения

Резидент должен

знать:

- основы законодательства о здравоохранении и нормативные правовые акты, регламентирующие деятельность органов здравоохранения и отдельных

3	Өкпе аурулары кезіндегі тамақтандыру ерекшеліктері	Жұқпалы аурулар кезінде (пневмония, өкпе абсцессі) үйлестірілген тамақтандыру принциптері. ӨСОА кезіндегі емдәмнің ерекшеліктері.
4	Бронх демікпесі кезіндегі тамақтандыру ерекшеліктері	Рациональды үйлестірілген емдәм. Биологиялық белсенді заттарды босатуға қабілетті азықтарды шектеу. Аспирин демікпесі кезіндегі қарсы көрсетімдер. Атопиялық (аллергиялық) демікпе кезіндегі жеңілдетілген-емдәмдік терапия. Семіздікпен, гипертониялық аурулармен, жүректің ишемиялық ауруларының созылмалы формаларымен, псориазбен, экземамен, нейродермитпен, асқазан-ішек жолдарының ауруларымен қосарлана жүретін бронх демікпесі кезінде емдік тамақтандыру.
Жиыны: 32 сағат		

4.3 Резиденттердің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Фтизиатрия	
1	Науқастарды курациялау.
2	Амбулаториялық химиотерапия мәселелері бойынша науқастарға консультация жүргізу.
3	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
4	Визуальды диагностика кабинетінде жұмыс істеу.
5	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.
6	Плевра қуысына пункция жасау.
7	Туберкулезді алдын алу бойынша санитария-ағарту жұмыстарын жүргізу.
Жиыны: 54 сағат	
Пульмонологиядағы сәулелік диагностика	
1	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
2	Визуальды диагностика кабинетінде жұмыс істеу.
3	Диагностикалық әрекеттерге науқастарды дайындау.
4	Визуальды зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
Жиыны: 54 сағат	
Пульмонологиядағы функциональды диагностика	
1	Функциональды диагностика кабинетінде жұмыс істеу.

2	Диагностикалық әрекеттерге науқастарды дайындау.
3	Функциональды зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
	Жиыны: 36 сағат
Пульмонологиядағы клиникалық зертханалық диагностика	
1	Қан топтарын, резус-факторды, донор мен реципиент қандары сәйкестілігінің сынамасын анықтау.
2	Зерттеуге қан алу.
3	Зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
	Жиыны: 18 сағат
Пульмонологиядағы клиникалық фармакология	
1	Нозологиялары бойынша дәрілік формулярларды құру.
2	П-тізімді құру.
3	Дәрілік қызметтерге клиникалық тексеріс.
4	Дәрілік заттардың сәйкестілігіне кесте құру.
	Жиыны: 18 сағат
Пульмонологиядағы нутрициология	
1	Асүй жұмысын бақылау.
2	Азық пен дайын тағамдардың сапасын органолептикалық анықтау.
3	Зертханалық зерттеуге тағамнан сынама алу.
4	Тәуліктік және апталық рациондағы тағамның калориясын, биологиялық құндылығын анықтау.
5	Емдік тамақтандырудың тиімділігін талдау.
	Жиыны: 18 сағат

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: науқастарды курациялау, медициналық құжаттамаларды жүргізу, емдеу-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, дәрігерлік палаталарды аралауға қатысу, тақырыптық науқастарды талдау, шағын топтарда жұмыс істеу, пікірталастар, презентациялар, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияларды ұйымдастыру.

Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ): палаталардағы, амбулаториялық қабылдауда болған және үйдегі науқастарды курациялау, емдеу-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, сызқатнамаларды жазу, презентация дайындау,

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	52
2. Распределение часов дисциплины	54
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин	55
4. Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин	81
5. Методы обучения и преподавания	91
6. Оценка знаний	91
7. Клиническая база	91
8. Список рекомендуемой литературы	92

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

1 Пояснительная записка

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Пульмонология».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

оку-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру.

6 Білімді бағалау

Ағымдық және межелік бақылау: білім беретін ұйым анықтайды.

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу және практикалық машықтарды бағалау енетін емтихан.

7 Клиникалық база

МСАЖ ұйымы (емхана пульмонологының кабинеті), аурухананың пульмонология бөлімшесі, функционалды диагностика бөлімшесі, клиникалық зертханалар, жедел және шұғыл жәрдем көрсету станциясы, туберкулезге қарсы диспансерлер.

Орыс тілінде

негізгі:

1. Пульмонология. Клинические рекомендации 2005-2006. Под редакцией А.Г. Чучалина. ГЭОТАР-Медиа, – Москва, 2005.
2. Практическая пульмонология. В.И. Алекса, А.И. Шатихин. Триада X, – Москва, 2005.
3. Болезни органов дыхания. Под редакцией Н.Р. Палеева, Медицина, – Москва, 2000.
4. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики бронхиальной астмы (пересмотр 2002 года). Атмосфера, – Москва, 2002.
5. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики хронической обструктивной болезни легких (пересмотр 2003 года). Атмосфера, – Москва, 2003.

қосымша:

1. Хроническая обструктивная болезнь легких. Клинические рекомендации. 2-е издание. Российское респираторное общество. Атмосфера, – Москва, 2007.
2. Бронхиальная астма. Под редакцией А.Г. Чучалина. В 2-х томах. Агар, – Москва, 1997.
3. Внебольничная пневмония у взрослых. Клинические рекомендации. Российское респираторное общество. Под редакцией А.Г. Чучалина, А.И. Синопальникова. Атмосфера, – Москва, 2005.
4. Аряев Н.Л. (под ред.) - Детская пульмонология. – Киев, 2005.
5. Балаболкин И.И. - Бронхиальная астма у детей. – М., 2003.
6. Балаболкин И.И. Лечение аллергических заболеваний у детей. – М., 2008
7. Каганов С.Ю. (под ред.) - Антибактериальная терапия пневмонии у детей. Руководство по фармакотерапии. – М., 2002.
8. Таточенко В.А. (под ред.) - Практическая пульмонология детского возраста. – М., 2001.

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

Специальность:

ПУЛЬМОНОЛОГИЯ,

в том числе детская